

MINISTERSTWO ROZWOJU REGIONALNEGO

RAPORT

z pierwszego roku działalności

PAŹDZIERNIK 2006

Kiedy rok temu obejmowałam stanowisko Ministra Rozwoju Regionalnego w nowym rządzie wiedziałam, że czeka mnie dużo pracy. Miałam jednak gotowy plan na usprawnienie wykorzystania funduszy unijnych dostępnych dla Polski w latach 2004-06, a także koncepcję systemu na lata 2007-13. Natychmiast skompletowałam więc zespół fachowców i wspólnie przystąpiliśmy do pracy. Efekty pojawiły się bardzo szybko. Już po miesiącu Rada Ministrów przyjęła zaproponowany przez nas program naprawczy zwiększający absorpcję funduszy strukturalnych w ramach NPR 2004-06.

W ciągu pierwszych dwóch miesięcy podwoiliśmy wykorzystanie funduszy unijnych w stosunku do efektów osiągniętych łącznie w dwóch poprzednich latach. Po roku wartość płatności dokonanych na rzecz realizatorów projektów jest pięciokrotnie wyższa. Już we wrześniu udało nam się osiągnąć poziom płatności wymagany przez Unię Europejską na koniec roku.

W ramach realizacji planu naprawczego wprowadziliśmy kilkaset usprawnień dla beneficjentów - mających znaczenie zarówno przy ubieganiu się o dotacje, jak i podczas realizacji i rozliczania projektu.

Od początku pracowaliśmy też nad usunięciem barier w polskim prawodawstwie, które okazały się być bardziej uciążliwe niż osławione przepisy unijne. Nowelizując ustawę o Narodowym Planie Rozwoju zlikwidowaliśmy bariery uniemożliwiające szybkie reagowanie na sygnały o istniejących niedoskonałościach systemu udzielania unijnego wsparcia. 25 maja weszła w życie przygotowana przez nas nowelizacja Prawa Zamówień Publicznych – która w znacznym stopniu przyczyniła się do przyspieszenia realizacji największych, infrastrukturalnych projektów współfinansowanych z funduszy unijnych. Staramy się uporządkować kwestię planów zagospodarowania przestrzennego. Równocześnie prowadzimy prace związane z przygotowaniem do wykorzystania kolejnej, znacznie większej puli środków unijnych czekających na nas w latach 2007-13. Gotowy jest podstawowy dokument wymagany przez Unię Europejską – Narodowe Strategiczne Ramy Odniesienia. W najbliższych dniach jako jeden z pierwszych krajów wyślemy go do Komisji Europejskiej. Poszczególne programy operacyjne są w końcowej fazie przygotowań. W końcowym etapie przygotowań jest ustawa o zasadach prowadzenia polityki rozwoju. Zaawansowane są też prace nad nowelizacją ustawy o finansach publicznych, która ma usprawnić proces zarządzania finansami unijnymi w latach 2007-13. Zadbaliśmy też o skoordynowanie wszelkich planów rozwojowych naszego kraju tworząc mający silne podstawy merytoryczne i finansowe dokument – Strategia Rozwoju Kraju 2007-15.

Nie sposób wymienić w kilku słowach wszystkich naszych działań. Z całą pewnością mogę jednak zaliczyć ostatni rok do najbardziej pracowitych w moim życiu. Pytana na początku kadencji, co mnie czeka w najbliższym roku odpowiadałam... orka na ugorze! Dziś z zadowoleniem patrzę na efekty pracy mojego resortu. Ciężka praca opłaciła się, a sukcesy mobilizują nas do dalszych wysiłków. Dowodem na to jest choćby kolejna nowelizacja ustawy Prawo Zamówień Publicznych.

Grażyna Gęsicka
Minister Rozwoju Regionalnego

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'Gęsicka'.

SPIS TREŚCI

I. NPR 2004-2006 - Program naprawczy rządu	9
1. Działania MRR w okresie od 31 października 2005 r. do końca października 2006 r.	9
2. Efekty Programu naprawczego.....	12
3. Polska na tle unijnej „10”	16
II. Przygotowanie dokumentów na nowy okres finansowy Unii Europejskiej 2007-2013	19
1. Strategia Rozwoju Kraju 2007-2015	19
2. Narodowe Strategiczne Ramy Odniesienia (Narodowa Strategia Spójności) 2007-2013	20
3. Krajowe programy operacyjne.....	20
4. Regionalne Programy Operacyjne	25
5. Konsultacje społeczne NSRO i programów operacyjnych	26
III. Wdrażanie systemu wykorzystania funduszy unijnych w latach 2007-2013	27
1. Ustawa o zasadach prowadzenia polityki rozwoju	27
2. Prawo zamówień publicznych.....	28
3. Podział Polski na NTS-3	28
4. Raport o polityce regionalnej.....	28
5. Wzmocnienie administracji centralnej i terenowej	28
6. Strategia rozwoju społeczno-gospodarczego Polski Wschodniej do roku 2015	29
7. Polityka wobec miast – rewitalizacja i rozwój.....	29
8. Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju.....	29
9. Inne działania	30
IV. Współpraca z samorządem terytorialnym	31
V. Współpraca z Komisją Europejską	33
VI. Fundusze EOG i rządu Norwegii.....	37
ANEKS	38

Ministerstwo Rozwoju Regionalnego

główny ośrodek koordynujący realizację polityki regionalnej Rządu i Instytucja Zarządzająca funduszami z Unii Europejskiej

---

Ministerstwo Rozwoju Regionalnego zostało powołane 31 października 2005 r. w celu stworzenia silnego ośrodka koordynującego realizację polityki regionalnej Rządu, ze szczególnym uwzględnieniem absorpcji zagranicznych środków pomocowych, zwłaszcza przyznanych Polsce przez Unię Europejską.

Do głównych zadań Ministerstwa należy przygotowanie i regularna aktualizacja strategii rozwoju społeczno-gospodarczego Polski, uwzględniającej aspekty rozwoju regionów oraz zarządzanie środkami Unii Europejskiej i innych krajów przekazywanymi Polsce.

Celem Ministerstwa jest jak najefektywniejsze wykorzystanie przez Polskę wszystkich udostępnionych nam zagranicznych środków finansowych, zarówno w obecnym okresie budżetowym Unii Europejskiej 2004-2006, jak i w przyszłym - w latach 2007-2013.

Warunkiem sprawnego i efektywnego wykorzystania tych środków jest odpowiednia, nowoczesna polityka rozwoju. Nowoczesna polityka rozwoju musi uwzględniać zarówno osiągnięty poziom rozwoju kraju, jak i przyjęte w Unii Europejskiej kierunki rozwoju społeczno-gospodarczego, oparte głównie na dążeniu do zbudowania społeczeństwa i gospodarki opartej na wiedzy i przedsiębiorczości. Jest ona warunkiem racjonalnego wykorzystania szans wynikających z członkostwa Polski w Unii Europejskiej.

Rola Ministerstwa została określona przez następujące priorytety jego działalności:

- tworzenie systemu zarządzania środkami unijnymi, gwarantującego właściwą i terminową realizację programów finansowanych z funduszy Unii Europejskiej,
- realizacja programu naprawczego w celu zwiększenia poziomu wydatkowania funduszy unijnych przyznanych Polsce na lata 2004-2006,
- opracowanie Strategii Rozwoju Kraju na lata 2007-2015, ze szczególnym uwzględnieniem rozwoju regionalnego,
- przygotowanie Polski do przyszłego okresu budżetowego Unii Europejskiej na lata 2007-2013: opracowanie Narodowych Strategicznych Ram Odniesienia 2007-2013 (Narodowej Strategii Spójności) oraz Programów Operacyjnych 2007-2013,
- przygotowanie projektu ustawy o polityce rozwoju oraz o zasadach współpracy władz publicznych w tym zakresie,
- współpraca z samorządem terytorialnym w zakresie rozwoju regionalnego,
- współpraca z Komisją Europejską zapewniająca realizację polityki spójności.

Od samego początku istnienia MRR bardzo pilnym zadaniem okazało się stworzenie systemu zarządzania środkami unijnymi gwarantującego właściwą i terminową realizację programów finansowanych z funduszy UE oraz przyspieszenie absorpcji funduszy unijnych przyznanych Polsce na okres 2004-2006.

I. NPR 2004-2006 – Program naprawczy rządu

Na realizację Narodowego Planu Rozwoju 2004-2006 Polska otrzymała środki z budżetu Wspólnoty w wysokości 12,8 mld euro, z czego największe wsparcie, ok. 8,3 mld euro, mogą otrzymać przedsięwzięcia współfinansowane z czterech funduszy strukturalnych: Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR), Europejskiego Funduszu Społecznego (EFS), Europejskiego Funduszu Orientacji i Gwarancji Rolnej (EFOR) oraz z Instrumentu Finansowego Wspierania Rybołówstwa (IFWR). Ponadto wysokość interwencji z Funduszu Spójności na realizację dużych inwestycji z zakresu infrastruktury transportowej i ochrony środowiska została określona na poziomie 4,2 mld euro. W ramach NPR przewidziano także realizację Inicjatyw Wspólnotowych EQUAL i INTERREG, na realizację których przeznaczono środki w wysokości 0,3 mld euro (z EFS i EFRR).

Doświadczenia pierwszego, trwającego do 31 października 2005 roku, okresu wdrażania programów i projektów współfinansowanych ze środków UE pokazały z jednej strony, jak wielkie jest zainteresowanie w Polsce oferowanym wsparciem, z drugiej zaś - ujawniły słabości systemu wdrażania. Sygnały płynące zarówno z administracji centralnej i samorządowej, jak i od beneficjentów ubiegających się o wsparcie i realizujących projekty, ujawniły potrzebę przeanalizowania przyjętych rozwiązań pod kątem usprawnienia systemu oraz usunięcia czynników utrudniających realizację projektów i programów.

Przeprowadzona na początku funkcjonowania Ministerstwa Rozwoju Regionalnego analiza stanu realizacji wszystkich programów oraz efektów działań podejmowanych w drugiej połowie 2005 r. pokazała, że konieczne są zmiany systemowe. MRR przygotował odpowiednie propozycje usprawnień, które po konsultacjach w ramach rządu zostały przyjęte przez Radę Ministrów 6 grudnia 2005 r. jako Program naprawczy zwiększający absorpcję funduszy strukturalnych w ramach Narodowego Planu Rozwoju 2004-2006.

1. Działania MRR w okresie od 31 października 2005r. do końca października 2006r.

Na podstawie zidentyfikowanych problemów Ministerstwo Rozwoju Regionalnego opracowało w porozumieniu z Ministerstwem Finansów **Program naprawczy zwiększający absorpcję funduszy strukturalnych w ramach NPR 2004-2006**. Dokument przewidywał podjęcie działań służących przyspieszeniu absorpcji środków z funduszy unijnych. Jednocześnie, na bazie dotychczasowych doświadczeń Ministerstwo Rozwoju Regionalnego prowadziło w trybie bieżącym działania usprawniające proces efektywnej absorpcji tych środków.

Podejmowane działania koncentrowały się na:

- uproszczeniu wzorów wniosków o dofinansowanie i trybu ich składania,
- uproszczeniu wzorów umów,
- usprawnieniu procesu realizacji projektów,
- usprawnieniu procesu wnioskowania o płatność oraz systemu rozliczeń finansowych,
- uproszczeniu sprawozdawczości,
- usprawnieniu systemu monitorowania absorpcji środków.
- uproszczeniu sprawozdawczości.

W ramach Programu naprawczego określono działania krótkoterminowe, w tym mające głównie na celu wzrost wartości wniosków kierowanych do Komisji Europejskiej oraz działania długoterminowe, które miały na celu eliminację występujących barier w wykorzystaniu środków z funduszy strukturalnych oraz zapewnienie systemowo odpowiedniego poziomu absorpcji.

1.1. Działania nadzwyczajne (krótkoterminowe) - przekazanie do końca 2005 r. do Komisji Europejskiej wniosków o refundację na kwotę ok. 300 mln euro

Do końca 2005 r. przekazano do KE wnioski o refundację na kwotę 346,8 mln euro. Zostało to osiągnięte m.in. poprzez zaakceptowanie przez Ministerstwo Finansów uproszczonej procedury przesyłania wniosków o refundację częściej niż raz na kwartał, przyspieszonej procedury certyfikowania wniosków oraz poprzez wprowadzenie przez Ministerstwo Rozwoju Regionalnego jednokrotnej weryfikacji dokumentów księgowych przed wypłatą refundacji beneficjentowi.

1.2. Działania długoterminowe (systemowe) prowadzące do usprawnienia procesu realizacji projektów oraz rozliczeń finansowych

1.2.1. Nowelizacja ustaw

- Znowelizowano ustawę o **Narodowym Planie Rozwoju** (Dz. U. Nr 149, poz.1074), która weszła w życie 5 września br. W ramach znowelizowanej ustawy wprowadzono usprawnienia polegające m.in. na:
  - odstąpieniu od obowiązku regulowania dokumentów programowych przez akty prawne w randze rozporządzenia, tj. wzorów wniosków o dofinansowanie, wzorów umów o dofinansowanie oraz wzorów sprawozdań. Obecnie na podstawie wydanych wytycznych instytucje zarządzające programami pracują nad uchynieniem większości aktów wykonawczych do ustawy o NPR,
  - likwidacji ustawowego wymogu istnienia komitetów sterujących,
  - uporządkowaniu zasad kontroli funduszy strukturalnych - ustalono dwa wyraźne poziomy kontroli tj. poziom instytucji zarządzającej programem oraz poziom instytucji właściwej ds. kontroli wyrywkowej.
- Znowelizowano ustawę **Prawo zamówień publicznych** (Dz. U. Nr 79, poz. 551), która weszła w życie 25 maja br. Wprowadza ona regulacje usprawniające proces realizacji projektów współfinansowanych ze środków strukturalnych, poprzez m. in.:
  - uproszczenie procedur dla zamówień publicznych poniżej 60 tys. euro (brak odwołań i skarg),
  - uproszczenie zasad przetargów powyżej 60 tys. euro,
  - ograniczenie grupy podmiotów objętych obowiązkiem stosowania powyższej ustawy,
  - uporządkowanie procedur odwoławczych i postępowań protestacyjnych,
  - wprowadzenie nowych trybów udzielania zamówień.

1.2.2. Rozporządzenia Ministra Rozwoju Regionalnego

W ciągu minionego roku MRR zmieniło 24 Rozporządzenia Ministra Rozwoju Regionalnego sprzyjających lepszemu wykorzystaniu środków unijnych. Trwają prace legislacyjne nad 31 Rozporządzeniami, które zostaną opublikowane do stycznia 2007 roku (zob. załącznik 1.).

1.2.3. Zespoły naprawcze

W ramach większości programów operacyjnych powołano grupy/zespoły naprawcze (Sektorowy Program Operacyjny Rozwój zasobów ludzkich, Program Operacyjny Pomoc techniczna, Sektorowy Program Operacyjny Wzrost konkurencyjności przedsiębiorstw, Inicjatywa Wspólnotowa Equal, Fundusz Spójności), które identyfikowały problemy systemowe we wdrażaniu poszczególnych programów oraz przedstawiły

konkretne propozycje ich rozwiązania. W ramach niektórych programów operacyjnych posiedzenia w/w grup są kontynuowane (IW Equal).

W oparciu o wskazania instytucji zarządzających programami przygotowano w MRR **Prognozę wydatkowania środków z funduszy strukturalnych w 2006 r.**, która została zaakceptowana przez Radę Ministrów w marcu br. Ustanawia ona na bieżąco prognozy wydatków, które będą ponoszone w ramach poszczególnych programów do końca 2006 roku. Realizacja w/w prognozy jest w trybie bieżącym monitorowana przez MRR.

1.2.4. Porozumienia między podmiotami realizującymi politykę spójności

W związku ze zmianami struktury organizacyjnej wynikającymi z utworzenia Ministerstwa Rozwoju Regionalnego, zawarto nowe porozumienia między instytucjami zarządzającymi a instytucją płatniczą oraz instytucjami zarządzającymi a instytucjami pośredniczącymi, w tym nowo utworzonymi w SPO Transport i SPO Wzrost konkurencyjności przedsiębiorstw.

Zaktualizowano zapisy w podręcznikach procedur poszczególnych instytucji zaangażowanych we wdrażanie programów operacyjnych. Zmiany dotyczyły głównie dostosowania do nowej struktury organizacyjnej oraz miały na celu uporządkowanie i określenie sprawnego systemu wdrażania w ramach poszczególnych programów.

1.2.5. Nadzór nad instytucjami wdrażającymi programy operacyjne

MRR sporządziło wykaz instytucji odpowiedzialnych za działania realizowane w niezadowalającym tempie, stanowiący podstawę do podjęcia dalszych kroków w zakresie wzmocnienia nadzoru poszczególnych ministrów nad tymi instytucjami i przyspieszenia tempa wdrażania powierzonych im działań. Jednocześnie, celem monitorowania postępów we wdrażaniu, określono prognozowane wskaźniki finansowe dla każdego z Ministerstw. Rada Ministrów jest informowana w trybie miesięcznym o stanie realizacji powyższej prognozy w ramach **Informacji o stanie realizacji programów operacyjnych współfinansowanych z funduszy strukturalnych UE.**

1.2.6. Usprawnienie systemu rozliczeń finansowych

MRR przeprowadziło analizę stosowania i skuteczności procedur w zakresie rozliczeń finansowych w poszczególnych programach. Wyniki tej analizy są wykorzystywane przez instytucje zarządzające programami do prowadzonych w trybie ciągłym działań zmierzających do uproszczenia procedur finansowych,

Przeprowadzono nowelizację **Rozporządzenia Ministra Gospodarki i Pracy z dnia 22 września 2004 r. w sprawie trybu, terminów i zakresu sprawozdawczości dotyczącej realizacji NPR, trybu kontroli realizacji NPR oraz trybu rozliczeń.** Rozporządzenie weszło w życie w dniu 27 czerwca br. Wprowadzono w nim m.in. następujące zmiany:

- zastąpienie dotychczas obowiązującego kwartalnego trybu sprawozdawczości trybem półrocznym,
- wprowadzenie możliwości uzupełnienia lub poprawienia wniosku o płatność, w przypadku drobnych uchybień rachunkowo-technicznych, przez pracownika instytucji przyjmującej wniosek, co ma na celu przyspieszenie procesu oceny tych wniosków,
- wprowadzenie w przypadku projektów współfinansowanych z Europejskiego Funduszu Społecznego możliwości przedkładania jedynie zestawień dokumentów potwierdzających poniesione wydatki, bez obowiązku załączania kopii tych dokumentów.

1.2.7. Realokacja środków w ramach NPR 2004-2006

W celu optymalizacji podziału dostępnych środków dokonano przesunięcia środków z działań nie cieszących się wystarczającym zainteresowaniem potencjalnych beneficjentów do tych obszarów, w których zapotrzebowanie na środki jest wysokie, przy jednoczesnym zapewnieniu wykorzystania środków w ramach programu.

- MRR opracowało zasadę realokacji środków pomiędzy działaniami w ramach programów operacyjnych, która została przyjęta przez Radę Ministrów 18 stycznia br.
- Suma realokacji dokonanych od początku wdrażania NPR 2004 – 2006 wynosi ponad 404 mln euro, z czego ponad 119 mln euro to realokacje między priorytetami, które wymagają zgody Komisji Europejskiej, a blisko 285 mln euro to realokacje w ramach priorytetów między poszczególnymi działaniami.
- Przesunięcia środków pozwoliły zapobiec niewykorzystaniu części funduszy przeznaczonych pierwotnie na mniej popularne formy wsparcia oraz zwiększenie zaspokojenia potrzeb beneficjentów korzystających z wsparcia najbardziej odpowiadającego ich potrzebom.
- Realokacja środków pomiędzy priorytetami Sektorowego Programu Operacyjnego Transport (SPOT) w celu sfinansowania projektu dokończenia budowy pierwszej linii Metra Warszawskiego w ramach środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego dostępnych w SPOT doprowadzi do wcześniejszego rozpoczęcia prac nad drugą linią. Obecnie trwają prace nad zmianą odpowiednich rozporządzeń.

Podjęte przez MRR inicjatywy przyczyniły się do uproszczenia procedur dotyczących korzystania z funduszy unijnych, w tym niezwykle ważnych dla dużych projektów procedur przetargowych, ułatwienia wnioskowania o wsparcie unijne i usunięcie blokad utrudniających inwestorom realizację przedsięwzięć gospodarczych oraz usprawnienia rozliczeń finansowych, uporządkowania systemu sprawozdawczości i kontroli, a także roli poszczególnych instytucji w systemie. Wszystkie podjęte działania przyspieszyły proces realizacji i rozliczania poszczególnych projektów. W dużym stopniu ograniczone zostały również bariery biurokratyczne. Podstawowe znaczenie w tym procesie miała nowelizacja ustawy o Narodowym Planie Rozwoju. Umożliwiła ona zmianę rozporządzeń i usunęła najważniejsze bariery utrudniające realizację programów operacyjnych.

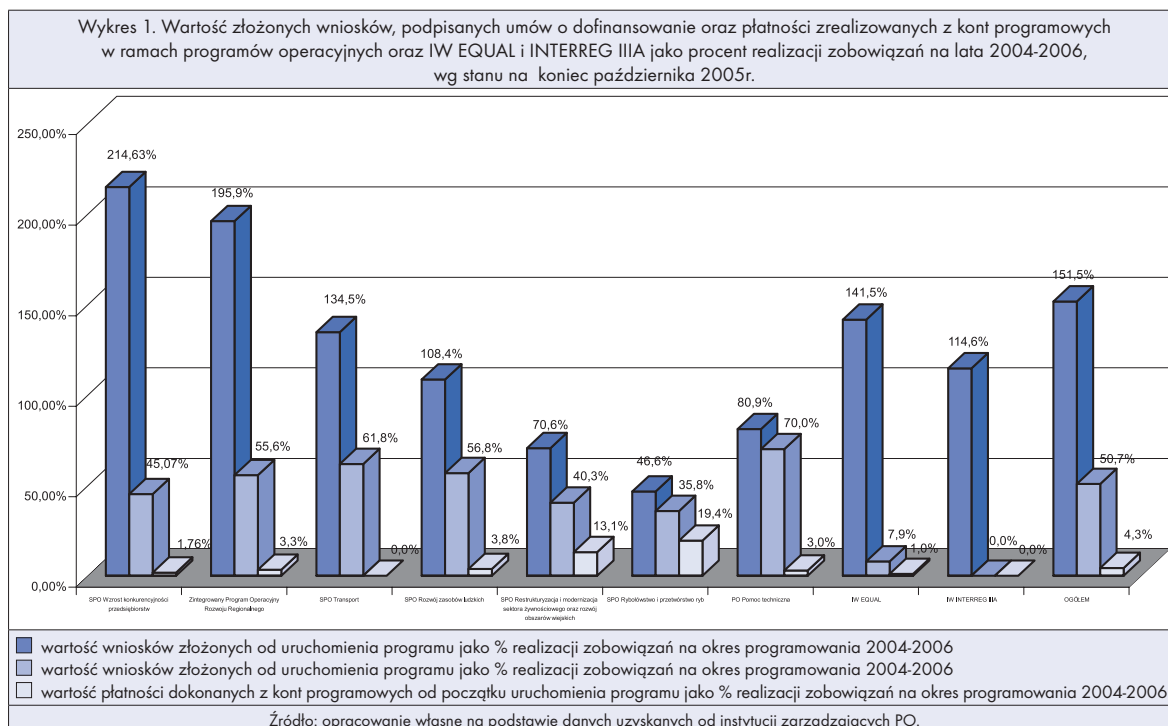
2. Efekty Programu naprawczego – porównanie realizacji programów operacyjnych współfinansowanych z funduszy unijnych wg stanu na 30 października 2005 r. i 30 września 2006 r.

Podjęte działania pozwoliły zwiększyć faktyczne płatności na rzecz beneficjentów z 4,3% środków zagwarantowanych w Narodowym Planie Rozwoju 2004-2006 w październiku 2005r. do ponad 23% środków - w końcu września 2006 r.

Przed rokiem zainteresowanie potencjalnych beneficjentów wsparciem ze środków unijnych było duże, a wartość złożonych wniosków poprawnych pod względem formalnym wyniosła ponad 50,7 mld zł, osiągając tym samym 151% alokacji na lata 2004 – 2006. Wartość podpisanych umów z beneficjentami funduszy strukturalnych wyniosła 16,9 mld zł, nieznacznie przekraczając 50% wszystkich dostępnych środków, zaś wysokość dokonanych płatności w kwocie 1,45 mld zł wykorzystywała niespełna 4,3% dostępnych środków. Wartość wniosków certyfikowanych wobec Komisji Europejskiej wyniosła jedynie 133 mln euro.

Umowy o największej wartości w stosunku do dostępnej alokacji zostały podpisane w ramach programów PO Pomoc techniczna (70% alokacji na lata 2004 – 2006) oraz SPO Transport (61,8%), natomiast najniższe – podobnie jak poziom wniosków o dofinansowanie - w ramach SPO Rybołówstwo i przetwórstwo ryb (35,8% alokacji na lata 2004 – 2006).

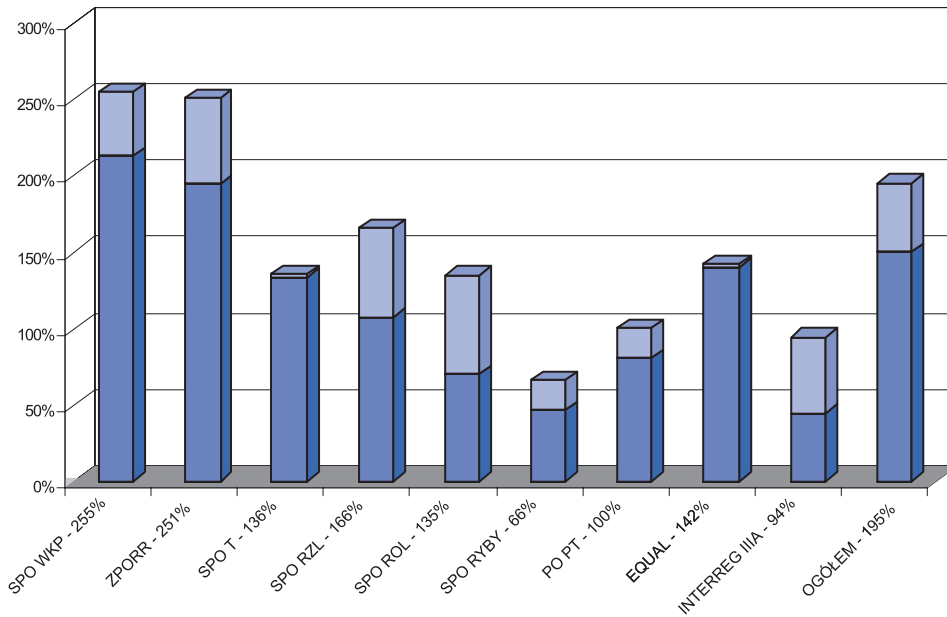

Zgodnie ze stanem na koniec października 2005 r. w ramach programów operacyjnych (poza SPO Transport i IW INTERREG III A) wydatkowano 1 452 mln zł w części dofinansowania z UE, co stanowi 4,3 % alokacji na cały okres programowania oraz 18,48 % alokacji na 2004r. Wartość kwoty, o której refundację strona Polska wystąpiła do Komisji Europejskiej była na poziomie przekraczającym 113 mln. euro, co stanowiło jedynie 1,3% całej alokacji.

Niski poziom płatności zrealizowanych do końca października 2005 r. stanowił realne zagrożenie, że przy podobnym tempie wydatkowania środków alokacja przyznana Polsce przez UE zostanie pomniejszona w wyniku zastosowania tzw. zasady N + 2 określonej w art. 31 Rozporządzenia Rady WE 1260/99. Zgodnie z zasadą N+2 rozliczenia pomiędzy Polską i Komisją Europejską odbywają się w odniesieniu do poszczególnych alokacji rocznych. Na koniec 2006 r. Polska jest zobowiązana przedstawić Komisji Europejskiej certyfikowane wnioski płatnicze na łączną sumę równą co najmniej kwocie alokowanej na 2004 r., tj. 1 933,6 mln euro. Pomimo możliwości zmniejszenia zobowiązań o wartość przekazanej Polsce zaliczki (1 355 mln euro), wysokość przekazanych do KE wniosków o płatność powinna wynieść co najmniej 646 mln euro, czyli ok. 7,5% wartości całej alokacji. Ponadto, zasada N+2 ma zastosowanie oddzielnie dla każdego funduszu i programu, co sprawia, że istotną kwestią jest zapewnienie równomiernego wdrażania w odniesieniu do wszystkich programów.

Osiągnięte dzięki Programowi naprawczemu wyniki pozwalają na bardzo pozytywną ocenę działań Ministerstwa. Świadczą o tym poniższe dane na 30 września 2006 roku.

Wykres 2. Wartość złożonych wniosków o dofinansowanie w ramach poszczególnych programów operacyjnych oraz IW Equal i INTERREG IIIA jako procent realizacji zobowiązań na lata 2004-2006 według stanu na koniec września 2006r.

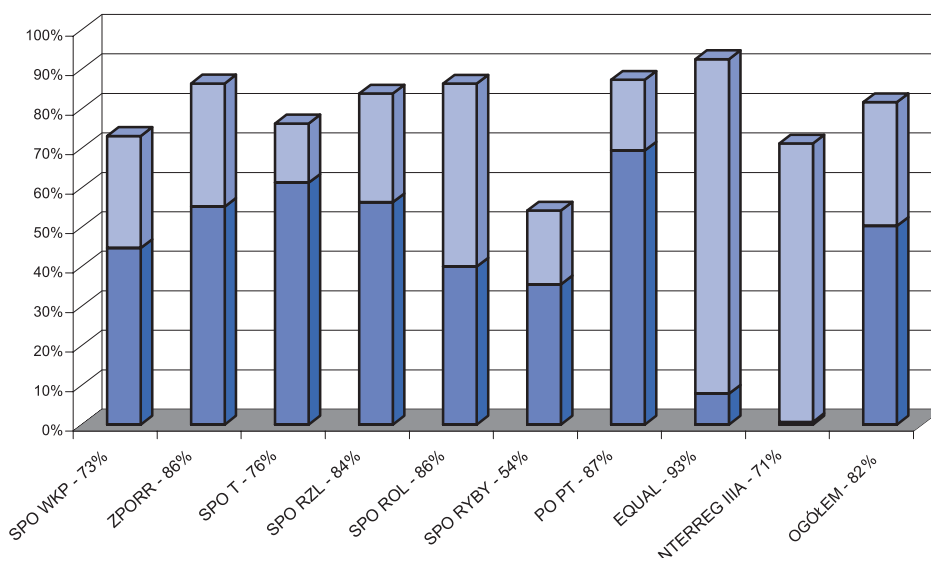
■ wartość wniosków złożonych między listopadem 2005r. a wrześniem 2006 r. jako % realizacji zobowiązań na okres programowania 2004-2006
 ■ wartość wniosków złożonych na koniec października 2005r. jako % realizacji zobowiązań na okres programowania 2004-2006

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych uzyskanych od instytucji zarządzających PO.

Znaczna ilość wniosków oraz prowadzona w sposób ciągły ich weryfikacja i ocena znalazły odzwierciedlenie we wzroście wartości podpisanych umów. Według danych na koniec września 2006r., poziom kontraktacji osiągnął 27,7 mld zł., czyli 82% dostępnych środków. W niektórych działaniach wartość wniosków zatwierdzonych do realizacji (w tym także tych, które oczekują na zawarcie umów) wyczerpuje już całość alokacji.

Natomiast wartość wszystkich płatności dokonanych na rzecz beneficjentów przekroczyła 7,6 mld zł, co stanowi już 23% alokacji i jest kwotą ponad 5-krotnie wyższą niż w październiku 2005 r.

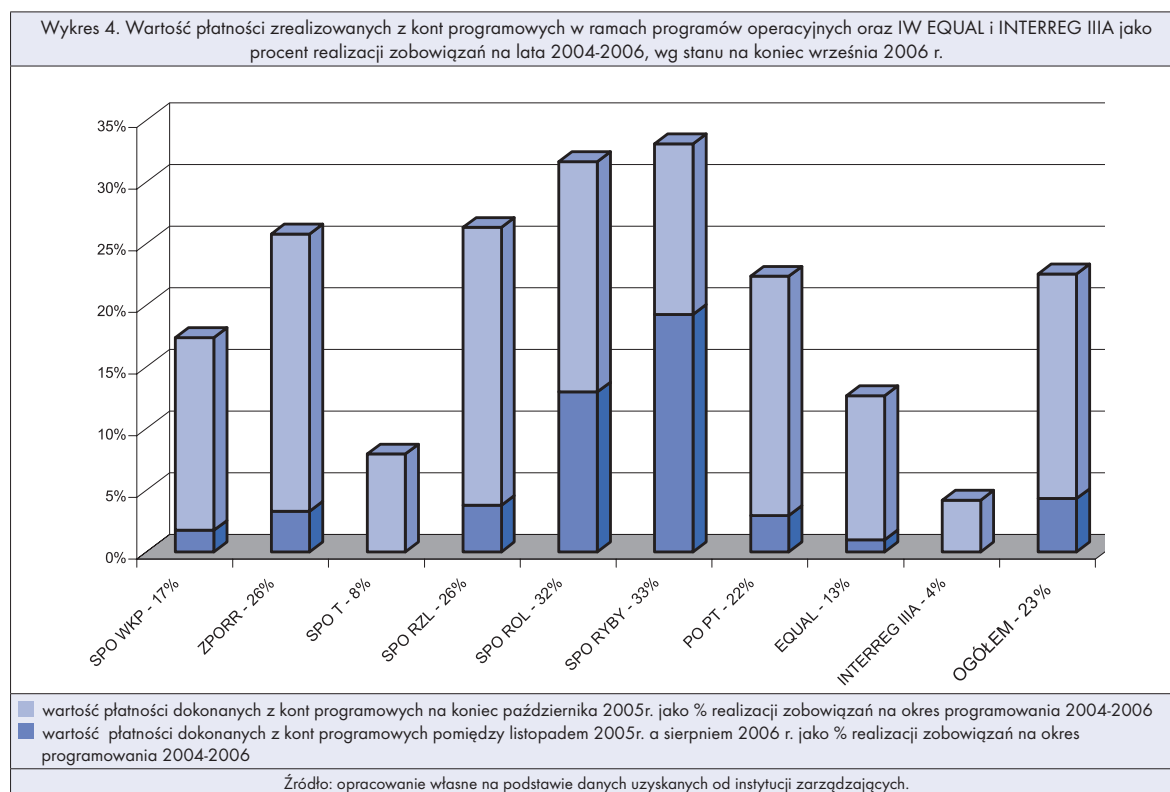
Wykres 3. Wartość podpisanych umów (wydanych decyzji) o dofinansowanie w ramach poszczególnych programów operacyjnych oraz IW Equal i INTERREG IIIA jako procent realizacji zobowiązań na lata 2004-2006 według stanu na koniec września 2006r.

■ wartość umów (decyzji) o dofinansowanie zawartych na koniec października 2005r. jako % realizacji zobowiązań na okres programowania 2004-2006
 ■ wartość umów (decyzji) o dofinansowanie zawartych między listopadem 2005r. a wrześniem 2006 r. jako % realizacji zobowiązań na okres programowania 2004-2006

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych uzyskanych od instytucji zarządzających PO.

W ostatnich miesiącach odnotowano także znaczne przyspieszenie tempa dokonywania refundacji na rzecz beneficjentów. łączna kwota środków wypłaconych z funduszy strukturalnych tytułem refundacji wyniosła na koniec września 7,6 mld zł (23% całości środków dla Polski na lata 2004-2006), co przy wartości 1,4 mld zł na koniec października 2005 r. stanowi ponad pięciokrotny wzrost dokonanych płatności. Wartość wniosków o refundację przekazanych do KE wynosi obecnie ok. 1,3 mld euro, tj. 15,4% alokacji na lata 2004-2006, a więc jest blisko 10-krotnie wyższa niż w październiku 2005 r.

Poziom wydatków poniesionych z kont programowych wg stanu na koniec września br. wskazuje jednoznacznie, iż w 2006 r. nie wystąpi zagrożenie utraty części środków z funduszy strukturalnych zgodnie z zasadą N+2 w żadnym z programów zarządzanych przez stronę polską. Poniższa tabela przedstawia programy operacyjne, w których wartość wniosków o płatność przekazanych do Komisji Europejskiej przekroczyła poziom wymagany zasadą N+2.

Program	Wartość wniosków o refundację przekazanych do KE jako % alokacji na 2004 r. (stan na 27 września 2006 r.).	Wartość wniosków o refundację przekazanych do KE jako % alokacji na 2004 r. pomniejszony o zaliczkę.
SPO RYBY	126%	400%
ZPORR (EFRR)	93%	294%
SPO ROL	90%	285%
SPO RZL	87%	276%
SPO PT	63%	202%
SPO WKP	40%	125%

Natomiast w poniższych programach wartość płatności poniesionych na rzecz beneficjentów stanowi wystarczającą podstawę do skierowania do KE przed 31 grudnia br. wniosków o płatność na kwotę zapewniającą realizację N+2 na 2004 r.

Tabela 2.			
Program	Wartość wniosków o refundację przekazanych do KE jako % alokacji na 2004 r. (stan na 27 września 2006 r.).	Wartość wniosków o refundację przekazanych do KE jako % alokacji na 2004 r. pomniejszony o zaliczkę. (stan na 27 września 2006 r.).	Wartość płatności przekazanych na rzecz beneficjentów jako % alokacji na 2004 r. pomniejszona o zaliczkę (stan na 31 sierpnia 2006 r.).
IW EQUAL	30%	92%	132%
ZPORR (EFS)	20%	65%	123%
IW INTERREG IIIA Polska-Słowacja	26%	59%	118%
IW INTERREG IIIA Polska-Białoruś-Ukraina	21%	50%	110%
SPO Transport	9%	30%	108% ¹

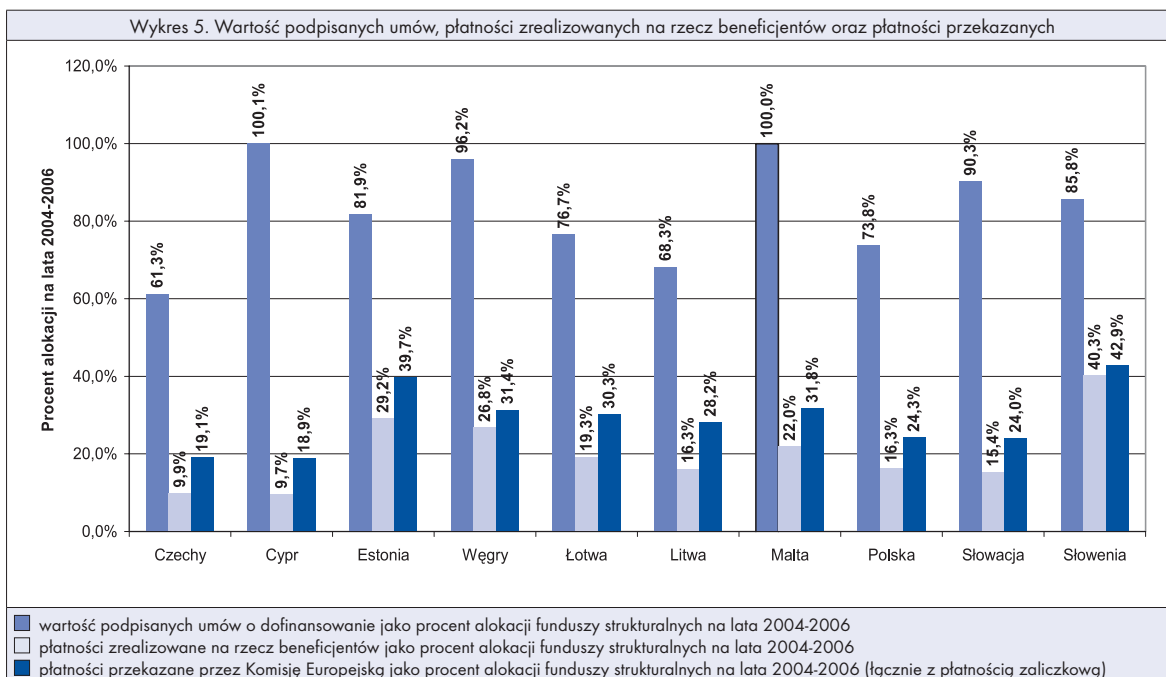
(Szczegółowe informacje na temat wykorzystania ZPORR, Equal i innych zawiera Załącznik nr 2.)

3. Polska na tle unijnej „10” - realizacja programów i projektów współfinansowanych z funduszy unijnych w nowych krajach członkowskich Unii Europejskiej

W większości nowych krajów członkowskich proces podpisywania umów jest silnie zaawansowany. W dwóch z nich (Cypr oraz Malta) wartość podpisanych umów na koniec czerwca br. wykorzystwała alokację środków z funduszy strukturalnych na lata 2004-2006. W kolejnych dwóch państwach (Węgry oraz Słowacja) wartość ta przekroczyła 90% alokacji na lata 2004-2006. Najniższą wartość umów w odniesieniu do dostępnej alokacji odnotowano w Czechach (61% dostępnej alokacji). W Polsce wartość umów podpisanych do końca czerwca br. wyniosła 74% alokacji na lata 2004-2006 (8 miejsce wśród 10 nowych państw członkowskich) i jest zbliżona do poziomu osiągniętego przez Łotwę (77% dostępnej alokacji). Według stanu na koniec sierpnia br. wartość podpisanych umów wzrosła do 81% alokacji przyznanej Polsce na lata 2004-2006.

Wartość płatności zrealizowanych na rzecz beneficjentów jest silnie zróżnicowana i wynosi od 9,7% dostępnej alokacji na Cyprze do 40,3% alokacji w Słowenii. W Polsce wartość płatności (16,3% alokacji na lata 2004-2006, co daje 6 miejsce wśród 10 nowych państw członkowskich) kształtuje się na podobnym poziomie co w trzech innych nowych krajach członkowskich (Łotwa - 19,3% dostępnej alokacji, Litwa - 16,3%, Słowacja - 15,4%). Zgodnie z danymi na koniec sierpnia br. wartość płatności przekazanych na rzecz beneficjentów osiągnęła 20% alokacji przyznanej Polsce na lata 2004-2006.

Płatności przekazane przez Komisję Europejską (łącznie z płatnością zaliczkową w wysokości 16% alokacji funduszy strukturalnych na lata 2004-2006) wyniosły od 43% dostępnej alokacji w Słowenii do 19% na Cyprze i w Czechach. Wartość płatności otrzymanych przez Polskę z Komisji Europejskiej osiągnęła na koniec czerwca br. 24,3% dostępnej alokacji, co daje 7 miejsce wśród 10 nowych państw członkowskich (na koniec sierpnia br. wartość ta wyniosła 28% alokacji).

Biorąc pod uwagę stopień wykorzystania poszczególnych funduszy strukturalnych, Polska zajmuje czwarte miejsce w wykorzystaniu Finansowego Instrumentu Wspierania Rybołówstwa (płatności na rzecz beneficjentów do końca czerwca br. wykorzystywały 31% środków z tego funduszu) oraz piąte miejsce w ramach pozostałych trzech funduszy (Europejski Fundusz Orientacji i Gwarancji Rolnej, Europejski Fundusz Społeczny, Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego). Płatności przekazane beneficjentom wykorzystywały odpowiednio 24%, 16% i 14% środków każdego z funduszy. Państwami, które osiągnęły najwyższy stopień wykorzystania poszczególnych funduszy są Słowenia (płatności na rzecz beneficjentów do końca czerwca br. wykorzystywały 48% środków z EFRR oraz 35% środków z EFS) oraz Łotwa (płatności na rzecz beneficjentów do końca czerwca br. wykorzystywały 57% środków z EFOiGR oraz 41% środków z FIWR).

II. PRZYGOTOWANIE DOKUMENTÓW NA NOWY OKRES FINANSOWY UNII EUROPEJSKIEJ 2007-2013

Na nowy okres finansowy Unii Europejskiej 2007-2013 Polska otrzymała w ramach polityki spójności 67,5 mld EUR oraz 13,2 mld EUR z Europejskiego Funduszu Rolnego Rozwoju Obszarów Wiejskich, 0,7 mld EUR (ceny z 2004 r.) z Europejskiego Funduszu Rybackiego. Współfinansowanie przez Polskę wynosi: budżet państwa – 5,9 mld EUR, budżet jednostek samorządu terytorialnego – 4,8 mld EUR, wkład prywatny – 6,4 mld EUR oraz inne – 1,2 mld EUR. Razem środki przeznaczone na politykę spójności osiągną w Polsce kwotę około 100 mld EUR.

Warunkiem sprawnego i efektywnego wykorzystania tych środków jest odpowiednia, nowoczesna polityka rozwoju. Nowoczesna polityka rozwoju musi uwzględniać zarówno osiągnięty poziom rozwoju kraju, jak i przyjęte w Unii Europejskiej kierunki rozwoju społeczno-gospodarczego, oparte głównie na dążeniu do zbudowania społeczeństwa i gospodarki opartej na wiedzy i przedsiębiorczości. Jest ona warunkiem racjonalnego wykorzystania szans wynikających z członkostwa Polski w Unii Europejskiej. Podstawą takiej polityki musi być strategia rozwoju. Ministerstwo przygotowało projekt Strategii Rozwoju Kraju na lata 2007–2015 (SRK) oraz dokument wymagany przez Unię Europejską w ramach polityki spójności p.t. Narodowe Strategiczne Ramy Odniesienia (Narodową Strategię Spójności - NSS) 2007-2013.

1. Strategia Rozwoju Kraju 2007-2015

MRR opracowało projekt **Strategii Rozwoju Kraju 2007-2015**, który został wstępnie zaakceptowany przez Radę Ministrów 27 czerwca 2006 r. Przedstawiona została w nim wizja Polski w 2015 r. i wyznaczone główne cele oraz priorytety rozwoju kraju, na których koncentrować się będzie w najbliższych latach polityka społeczno-gospodarcza państwa. SRK jest nadrzędnym, wieloletnim dokumentem strategicznym rozwoju społeczno-gospodarczego Polski, stanowiącym odniesienie dla innych strategii i programów rządowych, jak i opracowywanych przez jednostki samorządu terytorialnego. Dokument jest obecnie poddawany konsultacjom społecznym. Przewiduje się jego przyjęcie przez Radę Ministrów na początku listopada b.r.

Strategia Rozwoju Kraju wyznacza następujące priorytety:

- Wzrost konkurencyjności i innowacyjności gospodarki,
- Poprawa stanu infrastruktury technicznej i społecznej,
- Wzrost zatrudnienia i podniesienie jego jakości,
- Budowa zintegrowanej wspólnoty społecznej i jej bezpieczeństwa,
- Rozwój obszarów wiejskich,
- Rozwój regionalny i podniesienie spójności terytorialnej.

2. Narodowe Strategiczne Ramy Odniesienia (Narodowa Strategia Spójności) na lata 2007–2013

Projekt **Narodowych Strategicznych Ram Odniesienia (Narodowa Strategia Spójności) na lata 2007–2013** został przyjęty przez Radę Ministrów 1 sierpnia 2006 r.

Przygotowanie Polski do rozpoczynającego się w 2007 roku okresu budżetowego UE wymagało określenia działań rządu polskiego o charakterze rozwojowym w zakresie promowania trwałego wzrostu gospodarczego, wzrostu konkurencyjności oraz wzrostu zatrudnienia, które będą współfinansowane z funduszy unijnych. Narodowe Strategiczne Ramy Odniesienia stanowią podstawę do programowania kierunków i sposobów wykorzystania Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR), Europejskiego Funduszu Społecznego (EFS) oraz Funduszu Spójności (FS).

Opracowano założenia systemu rozdysponowania funduszy unijnych dostępnych dla Polski w latach 2007-2013, łącznie w kwocie 67,3 mld euro, w ramach 16 regionalnych programów operacyjnych, 5 krajowych programów operacyjnych oraz programów europejskiej współpracy terytorialnej. W poszczególnych programach określono też listę realizowanych priorytetów.

Wyodrębniono następujące programy operacyjne:

- 16 Regionalnych Programów Operacyjnych - przygotowanych przez właściwe zarządy województw, zgodnie z wytycznymi MRR - 8 z nich zostało już rozpatrzonych przez Komitet Rady Ministrów, a 2 zostaną rozpatrzone w najbliższym czasie.
- Program Operacyjny Rozwój Polski Wschodniej - przyjęty przez RM 25 lipca 2006 r.; program ten obejmuje województwa: lubelskie, podkarpackie, podlaskie, świętokrzyskie i warmińsko-mazurskie.
- Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko - przyjęty przez RM 1 lipca 2006 r.,
- Program Operacyjny Innowacyjna Gospodarka - przyjęty przez RM 1 lipca 2006 r.,
- Program Operacyjny Kapitał Ludzki - przyjęty przez RM 31 maja 2006 r.,
- Programy Europejskiej Współpracy Terytorialnej,
- Program Operacyjny Pomoc Techniczna - przyjęty przez RM 31 maja 2006 r.

Obecnie trwają konsultacje społeczne i prace nad ostatecznym kształtem NSRO i programów operacyjnych. Planuje się przedstawienie ich do akceptacji Rządu na początku listopada. Przyjęcie tych dokumentów przez Rząd jest niezbędne dla negocjacji z Komisją Europejską i uzyskania przyznanych Polsce przez UE środków.

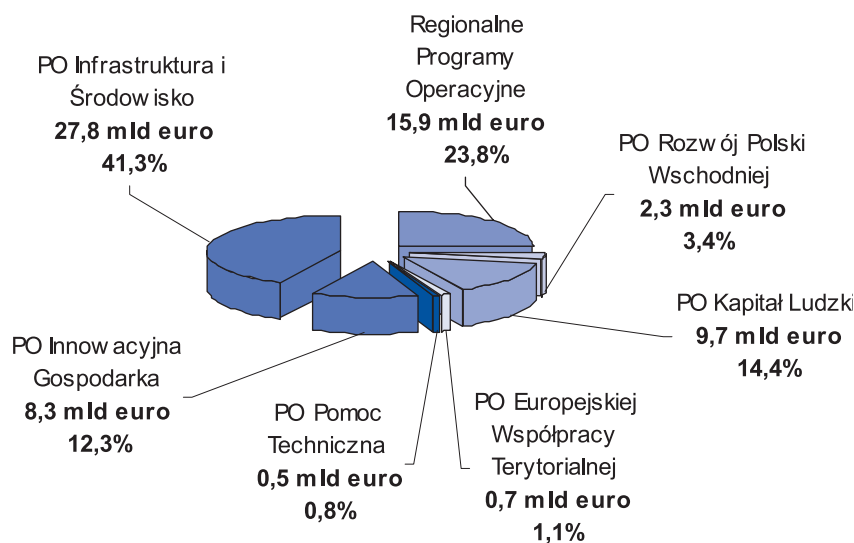
3. Krajowe programy operacyjne

W ramach prac nad nowym okresem wykorzystania przez Polskę funduszy unijnych 2007-2013 departamenty MRR, pełniące równocześnie funkcję Instytucji Zarządzających tymi funduszami, przygotowały programy operacyjne, które będą wdrażane na poziomie krajowym. Największym takim programem jest PO Infrastruktura i Środowisko, na który zostanie przeznaczony prawie 28 mld euro, co stanowić będzie ponad 40% wszystkich środków, otrzymanych przez Polskę w ramach polityki spójności. Drugim pod względem wartości programem jest PO Kapitał Ludzki z kwotą prawie 10 mld euro - ok. 15% i trzeci - PO Innowacyjna Gospodarka - odpowiednio: ponad 8 mld euro i ponad 12%. Dokładne dane przedstawia poniższy graf.

Największy z punktu widzenia alokacji i zakresu interwencji jest **PO Infrastruktura i Środowisko**. Kwota rządu prawie 28 mld euro obejmująca 41,3% dostępnych dla Polski środków polityki spójności zostanie skierowana na inwestycje w sześciu obszarach: transport, środowisko, energetyka, kultura, ochrona zdrowia i szkolnictwo wyższe.

Programy Operacyjne - 2007-2013
Podział środków

W zakresie sektora transportu program wspierał będzie: budowę i modernizację infrastruktury transportowej w ramach sieci TEN-T, nowoczesne usługi kolejowe, poprawę dostępu do portów, rozbudowę infrastruktury portowej oraz rozwój transportu wodnego śródlądowego. W ramach programu realizowane też będą przedsięwzięcia z zakresu bezpieczeństwa ruchu drogowego i lotniczego oraz związane z tworzeniem nowoczesnej sieci dróg krajowych znajdującej się poza siecią TEN-T. Realizowane będą również przedsięwzięcia z zakresu rozwoju inteligentnych systemów transportowych oraz tworzenia nowoczesnej sieci kolejowej poprzez poprawę połączeń międzyregionalnych oraz eliminację wąskich gardeł na liniach kolejowych. Ponadto wsparcie zostanie ukierunkowane na rozbudowę i modernizację infrastruktury transportu publicznego.

W celu zachowania, ochrony i poprawy jakości środowiska, ochrony zdrowia ludzkiego, oszczędnego i racjonalnego wykorzystania zasobów naturalnych realizowane będą przedsięwzięcia w zakresie zapobiegania powstawaniu zanieczyszczeń oraz redukcji zanieczyszczeń dostających się do środowiska. Realizowane będą przedsięwzięcia w zakresie rozwoju technologii wykorzystujących odnawialne źródła energii oraz mające na celu podwyższenie sprawności wytwarzania, przesyłania, dystrybucji i użytkowania energii.

Środki przeznaczone na wzrost znaczenia kultury jako czynnika rozwoju społeczno-ekonomicznego zostaną ukierunkowane na rozbudowę i modernizację infrastruktury wspomagającej rozwój kultury oraz ochronę dziedzictwa kulturowego o znaczeniu ponadregionalnym i ogólnonarodowym.

W ramach działań w obszarze bezpieczeństwa zdrowotnego społeczeństwa i poprawy efektywności systemu ochrony zdrowia, komplementarnych do interwencji RPO, dofinansowane zostaną projekty związane z rozwojem systemu ratownictwa medycznego, projekty służące podwyższeniu poziomu usług medycznych poprzez ogólnopolski system zakupu aparatury medycznej oraz projekty służące rozwojowi infrastruktury ochrony zdrowia o znaczeniu ponadregionalnym.

Działania zaprojektowane w ramach **PO Innowacyjna Gospodarka** będą służyły budowie spójnego systemu wsparcia przedsiębiorstw przez wzmocnienie działających na rynku instytucji otoczenia biznesu, wzmocnienie roli nauki w gospodarce za pomocą zwiększenia inwestycji w badania i rozwój, zawężenie kooperacji przedsiębiorców z naukowcami przygotowującymi rozwiązania dostosowane do potrzeb i zamawiane przez przedsiębiorców oraz bezpośrednie wsparcie inwestycyjne i doradcze dla przedsiębiorstw.

Interwencja programu będzie obejmowała wsparcie głównie dla projektów wysoko innowacyjnych lub o bardzo dużej wartości - realizowanych przez przedsiębiorstwa, w tym MSP, a także przez instytucje otoczenia biznesu, jednostki naukowo-badawcze oraz jednostki administracji publicznej. Działania PO

IG będą skupiały się na wspieraniu innowacyjności wysokiej i średniej o zasięgu ponadregionalnym lub międzynarodowym, co stanowić będzie interwencję komplementarną w stosunku do 16 RPO, gdzie wspierana będzie innowacyjność niska. W ramach PO IG wspierane będą działania z zakresu innowacji produktowej, procesowej (usługowej) oraz organizacyjnej w sektorach produkcyjnych i usługowych, które w sposób bezpośredni lub pośredni przyczyniają się do powstawania i rozwoju innowacyjnych przedsiębiorstw.

PO Kapitał Ludzki realizowany za pomocą priorytetów wdrażanych centralnie przez Ministerstwo Rozwoju Regionalnego i regionalnie za pośrednictwem Urzędów Marszałkowskich jest zorientowany na wzrost poziomu zatrudnienia i spójności społecznej.

W ramach programu 70% alokowanych środków zostanie przeznaczonych na wsparcie dla regionów, zaś pozostałe 30% środków będzie zarządzane na poziomie centralnym. Komponent regionalny obejmuje wsparcie dla osób i grup społecznych, natomiast w ramach komponentu centralnego środki zostaną przeznaczone przede wszystkim na wsparcie dla struktur i systemów w poszczególnych sektorach.

Priorytetowe działania zarządzane na szczeblu centralnym zmierzają do podnoszenia i rozwijania potencjału podmiotów działających w obszarach objętych wsparciem EFS oraz upowszechniania ponadregionalnych programów wspierających zatrudnienie i integrację społeczną. Wspierane będą działania nastawione na rozwój potencjału adaptacyjnego przedsiębiorstw, poprzez inwestycje o charakterze ponadregionalnym w doskonalenie zawodowe kadr i poprawę jakości działań, wspierających rozwój usług szkoleniowo-doradczych w przedsiębiorstwach.

W ramach programu wsparciem zostaną objęte następujące obszary: zatrudnienie, edukacja, integracja społeczna, adaptacyjność przedsiębiorstw, zagadnienia związane z rozwojem zasobów ludzkich na terenach wiejskich, z budową sprawnej i skutecznej administracji publicznej wszystkich szczebli oraz partnerskiego państwa, a także z promocją postaw zdrowotnych wśród osób pracujących i doskonaleniem zawodowym kadr medycznych.

W ramach priorytetów regionalnych realizowane będą działania mające na celu aktywizację osób bezrobotnych i biernych zawodowo, zapobieganie wykluczeniu społecznemu oraz zapewnienie równego dostępu do zatrudnienia osobom i grupom społecznym doświadczającym dyskryminacji na rynku pracy. Kluczowe będą także działania służące wzmocnieniu szans młodzieży na rynku pracy i odpowiedniemu przygotowaniu absolwentów i ludzi młodych do podjęcia zatrudnienia, głównie poprzez wyrównywanie szans edukacyjnych na wszystkich etapach kształcenia, który będzie jednym z głównych kierunków działań realizowanych na poziomie regionalnym. Istotne w tym obszarze będzie wsparcie służące poprawie warunków nauczania dla środowisk znajdujących się w trudnym położeniu materialnym i społecznym (środowiska ubogie, wiejskie, zagrożone patologią itp.).

Istotną kwestię stanowi wsparcie rozwoju zasobów ludzkich na obszarach wiejskich, poprzez umożliwienie dostępu do wysokiej jakości edukacji i szkoleń, wsparcie dla zwiększenia zatrudnienia poza rolnictwem i rozwoju przedsiębiorczości, rozwój instrumentów służących efektywnemu trybowi spędzania czasu (światlice środowiskowe) oraz innych inicjatyw lokalnych ważnych dla społeczności lokalnych.

Zakres interwencji **PO Rozwój Polski Wschodniej** będzie obejmował zagadnienia dotyczące budowy nowoczesnej gospodarki, wsparcia wojewódzkich ośrodków wzrostu oraz infrastruktury drogowej regionu w pięciu najbardziej ubogich regionach Polski.

Impulsem do tworzenia nowoczesnej gospodarki będą przedsięwzięcia związane z rozwojem infrastruktury uczelni wyższych (o kierunkach technicznych, matematyczno-przyrodniczych i innych kluczowych dla rozwoju regionu), wspierające projekty z zakresu infrastruktury dydaktycznej i naukowo-badawczej, których realizacja przyczyni się do intensyfikacji rozwoju społeczno-gospodarczego i poprawy innowacyjności gospodarki regionu. Realizowany będzie kompleksowy projekt budowy ponadregionalnej sieci szkieletowej dla korzystania z Internetu szerokopasmowego z punktami dostępowymi w każdej gminie, zapewniający efektywną wymianę danych pomiędzy jednostkami administracji państwowej i samorządowej, placówkami edukacyjnymi, szpitalami i innymi instytucjami publicznymi oraz między podmiotami gospodarczymi. Wspierane będą projekty związane z tworzeniem i udostępnianiem przedsiębiorcom infrastruktury do prowadzenia innowacyjnej działalności gospodarczej (parki przemysłowe oraz inkubatory technologiczne) oraz w zakresie tworzenia infrastruktury zaplecza badawczo-rozwojowego przy współudziale jednostek

naukowych. Promowana będzie także współpraca regionów Polski Wschodniej służąca koordynacji prowadzonej przez nie polityki regionalnej i inwestycyjnej.

W ramach wsparcia wojewódzkich ośrodków wzrostu dofinansowane zostaną systemy miejskiego transportu zbiorowego, a także ośrodki targowe, wystawiennicze, kongresowe i konferencyjne. Realizowane będą projekty integrujące wszystkie środki transportu zbiorowego, łączące miasto wojewódzkie z terenami podmiejskimi, poprzez rozwój infrastruktury transportowej (drogowej i szynowej) i modernizację wykorzystywanego taboru. Budowa, modernizacja i rozwój ośrodków targowych, wystawienniczych, kongresowych oraz konferencyjnych wraz z budową systemów poprawiających bezpieczeństwo w w/w obiektach wpłynie bezpośrednio na polepszenie wizerunku regionu.

Ponadto wspierane będą projekty z zakresu infrastruktury drogowej. Inwestycje w budowę bądź modernizację ważnych odcinków dróg wojewódzkich oraz obwodnic w ciągach dróg krajowych i dróg powiatowych prowadzących do przejść granicznych służyć będą udrożnieniu przepływu oraz skróceniu czasu przewozu towarów i osób, czynników decydujących o stopniu peryferyjności komunikacyjnej Polski Wschodniej.

W latach 2007-2013 **programy współpracy transgranicznej, transnarodowej i międzyregionalnej** realizowane będą w ramach nowego Celu 3 polityki spójności UE - „Europejskiej Współpracy Terytorialnej”. W ramach Programów Europejskiej Współpracy Terytorialnej realizowane będą:

a) programy współpracy transgranicznej, których celem jest promowanie rozwoju gospodarczego i społecznego oraz ochrona środowiska na obszarach przygranicznych. Konkurencyjność regionów przygranicznych wzmocniana będzie dzięki priorytetom nastawionym na wspieranie przedsiębiorczości, rozwoju małych i średnich przedsiębiorstw, turystyki, kultury oraz handlu transgranicznego. Współpraca transgraniczna może również obejmować realizację wspólnych działań na rzecz ochrony dóbr naturalnych i dóbr kultury, zapobieganie zagrożeniom naturalnym i technologicznym czy też wspieranie powiązań między obszarami miejskimi i wiejskimi. Nawiązaniu nowych i rozwojowi istniejących kontaktów przygranicznych ma służyć poprawa dostępu do sieci transportowych, informacyjnych i komunikacyjnych. Przewiduje się realizację wspólnych działań dotyczących gospodarki wodnej, gospodarowania odpadami oraz systemów energetycznych. Wspierany będzie rozwój i wspólne wykorzystanie infrastruktury, w szczególności w takich dziedzinach, jak ochrona zdrowia, kultura i edukacja. W ramach programów współpracy transgranicznej promowana będzie również współpraca administracyjna oraz integracja społeczności lokalnych poprzez realizację wspólnych działań dotyczących rynku pracy, promocji równouprawnienia (w tym równouprawnienia kobiet i mężczyzn), rozwoju zasobów ludzkich oraz wspierania sektora B+R.

Przewiduje się realizację następujących programów współpracy transgranicznej z udziałem Polski:

- na granicy zachodniej: Polska - Saksonia, Polska - Brandenburgia, Polska - Meklemburgia,
- na granicy południowej: Polska - Republika Czeska, Polska - Słowacja,
- na granicy północnej Polska - Litwa.

Ponadto planowana jest realizacja programów współpracy przygranicznej na zewnętrznych granicach UE, których celem jest wspieranie współpracy terytorialnej z krajami sąsiedzkimi i partnerskimi, nie będącymi członkami UE. Programy te będą realizowane w ramach Europejskiego Instrumentu Sąsiedztwa i Partnerstwa. Na polskiej granicy wschodniej realizowane będą programy współpracy transgranicznej z Obwodem Kaliningradzkim Federacji Rosyjskiej, Ukrainą oraz Białorusią.

W związku z możliwością tworzenia programów współpracy transgranicznej przez regiony nadmorskie (oddalone od siebie o maksymalnie 150 km), w regionie południowo-zachodniego Bałtyku przygotowany jest program współpracy terytorialnej z udziałem Polski, Danii, Szwecji i Litwy oraz przypuszczalnie Niemiec (Meklemburgia).

b) programy współpracy transnarodowej, których celem jest wsparcie tworzenia sieci współpracy i działań prowadzących do zintegrowanego rozwoju terytorialnego, obejmują następujące zagadnienia priorytetowe:

- innowacyjność - rozwój sieci naukowych i technologicznych oraz zwiększanie możliwości B+R

i innowacyjności na poziomie regionalnym, jeżeli mają one bezpośredni wpływ na zrównoważony rozwój gospodarczy obszarów transnarodowych. Działania mogą obejmować: tworzenie sieci pomiędzy placówkami szkolnictwa wyższego, ośrodkami badawczymi oraz małymi i średnimi przedsiębiorstwami. Ponadto obszarem wsparcia będą objęte: działania zmierzające do nawiązania kontaktów ułatwiających dostęp do wiedzy naukowej i transferu technologii pomiędzy ośrodkami B+R a międzynarodowymi centrami doskonalenia w dziedzinie B+R, współpraca bliźniacza instytucji zajmujących się transferami technologii oraz opracowywanie wspólnych narzędzi inżynierii finansowej z myślą o wspieraniu B+R w małych i średnich przedsiębiorstwach,

- środowisko - gospodarka wodna, wydajność energetyczna, zapobieganie zagrożeniom i ochrona środowiska w wymiarze transnarodowym. Działania mogą obejmować: ochronę i gospodarowanie zlewiskami rzek, strefami przybrzeżnymi, zasobami morskimi, obszarami podmokłymi oraz usługami w zakresie gospodarki wodnej, zapobieganie suszom, pożarom i powodziom; promowanie bezpieczeństwa morskiego i ochronę przed zagrożeniami naturalnymi i technologicznymi; ochronę i poprawę jakości dziedzictwa przyrodniczego mającego wesprzeć rozwój społeczno-gospodarczy i zrównoważony rozwój sektora turystycznego,
- poprawa dostępu do usług transportowych i telekomunikacyjnych oraz ich jakości, o wymiarze transnarodowym. Działania mogą obejmować: inwestycje w transgranicznych odcinkach sieci transeuropejskich, poprawę dostępu na poziomie lokalnym i regionalnym do sieci zarówno krajowych jak i transnarodowych, poprawę współpracy systemów krajowych i regionalnych, promowanie zaawansowanych technologii informacyjnych i komunikacyjnych,
- zrównoważony rozwój obszarów miejskich mający na celu wzmocnienie rozwoju policentrycznego na poziomie transnarodowym, krajowym i regionalnym o wyraźnym wpływie transnarodowym. Działania mogą obejmować: tworzenie i ulepszanie sieci miejskich i powiązań między miastem a wsią; opracowywanie wspólnych strategii dotyczących obszarów miejskich i wiejskich; ochronę i promowanie dziedzictwa kulturowego oraz strategiczną integrację stref rozwojowych w skali ponadnarodowej.

W ramach programów operacyjnych współpracy transnarodowej realizowane będą: program obejmujący Obszar Środkowo-Wschodni (CES - Central-East Space) oraz program obejmujący Region Morza Bałtyckiego (BSR - Baltic Sea Region).

Cały obszar Polski został włączony do obydwu stref współpracy transnarodowej.

- c) programy współpracy międzyregionalnej, których celem jest poprawa efektywności polityki regionalnej przez wspieranie innowacyjności i gospodarki opartej na wiedzy oraz ochrona środowiska i zapobieganie zagrożeniom. Promowana może być również wymiana doświadczeń w zakresie identyfikacji, transferu i rozpowszechniania „dobrych praktyk”, w tym dotyczących odnowy obszarów miejskich. Przewiduje się przygotowywanie studiów, analiz i baz danych dotyczących trendów rozwojowych w UE. W projektach realizowanych w ramach programów współpracy międzyregionalnej będzie uczestniczyć co najmniej trzech partnerów z różnych krajów.

W ramach **PO Pomoc Techniczna** realizowane będą działania związane z podnoszeniem kwalifikacji osób zaangażowanych w realizację NSRO, zapewnieniem warunków i zasobów sprzyjających efektywnej realizacji działań administracyjnych związanych ze sprawnym wykonywaniem obowiązków z zakresu zarządzania, wdrażania, monitorowania, oceny i kontroli pomocy strukturalnej realizowanej w ramach NSRO oraz związanych ze wsparciem procesu przygotowania operacji funduszy strukturalnych w kolejnym okresie programowania.

Ponadto realizowane będą działania dotyczące promocji funduszy strukturalnych związane z upowszechnianiem wiedzy na temat NSRO i kompetencji w zakresie pozyskiwania środków na działania prorozwojowe oraz zwiększania świadomości społecznej na temat korzyści płynących z wdrażania NSRO. Wspierane będą również projekty służące przygotowaniu i koordynacji systemu przepływu doświadczeń pomiędzy uczestnikami procesu programowania, wdrażania i informacji w zakresie funduszy strukturalnych. W ramach programu odpowiednie wsparcie uzyska proces przygotowania projektów kluczowych, a także system motywacyjny w instytucjach zaangażowanych w realizację NSRO.

PO Pomoc Techniczna jest programem uzupełniającym komponenty pomocy technicznej w pozostałych programach operacyjnych.

Zgodnie z założonym **harmonogramem** prace nad przygotowaniem NSRO i programów operacyjnych dobiegają końca. Finalna wersja NSRO uwzględniająca rekomendacje wynikające z ewaluacji ex ante oraz prognozy oddziaływania na środowisko zostanie przedłożona pod obrady Rady Ministrów z początkiem listopada br. Po uzyskaniu akceptacji Rady Ministrów NSRO zostanie niezwłocznie przekazane do KE celem zainicjowania oficjalnych negocjacji.

4. Regionalne Programy Operacyjne

Niekorzystne doświadczenia we wdrażaniu funduszy w latach 2004-2006 sprawiły, że w odniesieniu do okresu 2007-2013 zrezygnowano z „dualistycznego” systemu wdrażania jednego programu regionalnego na rzecz 16 regionalnych programów operacyjnych. Są one przygotowywane przez samorządy województw, które będą pełnić rolę instytucji zarządzających.

W celu zapewnienia spójności programowania operacyjnego na poziomie regionalnym z dokumentami strategicznymi wyższego rzędu, jakim są strategie krajowe i dokumenty unijne, a także akty normatywne i wytyczne krajowe Ministerstwo Rozwoju Regionalnego koordynuje proces przygotowania przez samorządy województw 16 Regionalnych Programów Operacyjnych.

Przydzielone województwom środki z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w kwocie 15,9 mld EUR MRR rekomendowało rządowi, by podzielić je na 16 regionalnych programów operacyjnych i w ramach Programu Operacyjnego Rozwój Polski Wschodniej według algorytmu 80/10/10. Decyzję poprzedziła analiza wszechstronnych skutków podziału dla regionów i debata, którą MRR przeprowadziło z przedstawicielami różnych środowisk. Rada Ministrów zaakceptowała tę rekomendację 1 sierpnia b.r.

W zakresie koordynacji prac nad RPO realizowane są w MRR następujące działania:

- opracowywanie wytycznych dotyczących przygotowania i realizacji RPO oraz kontrola ich stosowania,
- przygotowanie projektów programów pomocy publicznej w RPO i ich negocjowanie z Komisją Europejską,
- weryfikacja projektów regionalnych programów operacyjnych pod względem ich zgodności z wytycznymi MRR,
- negocjowanie regionalnych programów operacyjnych z Komisją Europejską we współpracy z Instytucjami Zarządzającymi RPO,
- przygotowanie ewentualnych propozycji dotyczących przesunięć środków pomiędzy regionalnymi programami operacyjnymi.

Działania realizowane w ramach RPO mają na celu poprawę konkurencyjności regionów oraz promowanie zrównoważonego rozwoju.

Podstawowym obszarem interwencji w ramach wszystkich **regionalnych programów operacyjnych** są działania ukierunkowane na tworzenie regionalnego potencjału gospodarczego i podstaw społeczeństwa informacyjnego.

Zwiększanie zdolności produkcyjnych i promowanie przedsiębiorczości w regionach możliwe będzie poprzez wzmocnienie sektora małych i średnich przedsiębiorstw a zwłaszcza mikroprzedsiębiorstw. Szczególne znaczenie będzie miało wsparcie nowych inwestycji prowadzących do wzrostu innowacyjności przedsiębiorstw.

W zakresie społeczeństwa informacyjnego działania skupiać się będą na zwiększaniu dostępu do szybkiego i bezpiecznego Internetu, wyposażeniu regionów w sprawną siatkę szerokopasmowej sieci teleinformatycznej. Szczególny nacisk położony będzie na wyrównanie dysproporcji w dostępie do sieci i usług teleinformatycznych na obszarach wiejskich i w małych miastach. Podjęte zostaną także działania wspierające i stymulujące świadczenie usług drogą elektroniczną.

Działania w zakresie infrastruktury transportowej ukierunkowane będą na budowę spójnego i efektywnego systemu transportowego, w tym rozbudowę i unowocześnienie sieci dróg, które zapewnią połączenie z drogami krajowymi i poprawią dostępność regionalnych ośrodków rozwoju gospodarczego i lokalnych centrów aktywności gospodarczej. W większości RPO wspierane będą także działania związane z rozwojem

transportu publicznego oraz rozwojem i modernizacją kolei regionalnych. Część programów przewiduje działania związane z transportem lotniczym i żegluga śródlądową.

Zapewnienie stabilnego i długookresowego wzrostu gospodarczego regionów będzie osiągnięte przez poprawę jakości i tworzenie nowej infrastruktury ochrony środowiska.

W ramach poprawy jakości kapitału ludzkiego i adaptacyjności kadr prowadzone będą działania związane ze zwiększeniem oferty edukacyjnej oraz powiązaniem kierunków kształcenia z potrzebami gospodarki regionu.

Zapewnienie mieszkańcom województw odpowiedniego standardu i jakości usług medycznych będzie osiągnięte przez wsparcie świadczących te usługi ośrodków zdrowia i specjalistycznych zakładów opieki zdrowotnej. Uzupełnieniem tych działań będzie budowa sprawnego systemu ratownictwa medycznego na poziomie regionalnym.

W celu podnoszenia wewnętrznej spójności w wymiarze terytorialnym poszczególnych regionów podejmowane będą działania prowadzące do gospodarczego i społecznego ożywienia miast i wykreowania konkurencyjnych ośrodków metropolitalnych.

5. Konsultacje społeczne NSRO i programów operacyjnych

Proces konsultacji społecznych Narodowych Strategicznych Ram Odniesienia rozpoczął się 17 lutego 2006 r. W spotkaniu uczestniczyli także przedstawiciele Komisji Europejskiej, co jednocześnie zapoczątkowało proces konsultacji NSRO z Komisją Europejską. Przeprowadzone w okresie luty – lipiec br. konsultacje miały na celu wywołanie szerokiej dyskusji, uzyskanie opinii i uwag na temat zapisów NSRO środowisk eksperckich, partnerów społecznych i gospodarczych oraz jednostek samorządu terytorialnego. W konsultacjach uczestniczyli również parlamentarzyści i przedstawiciele innych ministerstw. Stronę rządową każdorazowo reprezentowali przedstawiciele Ministerstwa Rozwoju Regionalnego, w randze co najmniej podsekretarza stanu.

W procesie konsultacji wzięło udział ponad 4,8 tys. osób, bezpośrednio uczestniczących w spotkaniach i konferencjach oraz tysiące innych dzięki przekazowi mediów: prasy i telewizji oraz internetu. Największą liczbę uczestników zgromadziły spotkania organizowane w poszczególnych województwach przy aktywnym wsparciu władz regionalnych. Stały się one podstawowym forum wymiany opinii i uwag.

Łącznie odbyło się około 60 konferencji konsultacyjnych oraz 28 konferencji prasowych z udziałem kierownictwa Ministerstwa. Ukazało się kilkaset artykułów o charakterze informacyjnym oraz liczne relacje w radiu, telewizji oraz portalach internetowych. Zarówno w prasie krajowej, jak i regionalnej ukazywały się wywiady, wypowiedzi i komentarze kierownictwa MRR dotyczące projektu NSRO.

Zgłaszane uwagi poruszały wiele problemów chociaż koncentrowały się przede wszystkim na części strategicznej dokumentu oraz sposobie podziału środków finansowych, w szczególności pomiędzy 16 RPO. Wiele uwag dotyczyło konieczności wprowadzenia modyfikacji kształtu NSRO.

Często rozbieżne i sprzeczne ze sobą uwagi unaocznily konflikty interesów różnych grup dążących do maksymalizacji ich korzyści związanych z realizacją dokumentu.

W MRR dokładnie zanalizowano wszystkie uwagi. Wiele z nich przyczyniło się do wprowadzenia zmian i korekt w NSRO, którego poprawioną wersję Rada Ministrów przyjęła 1 sierpnia 2006 r.

III. WDRAŻANIE SYSTEMU WYKORZYSTANIA FUNDUSZY UNIJNYCH W LATACH 2007- 2015

Przygotowywane dokumenty wskazujące kierunki wykorzystywania środków unijnych w okresie 2007-2013 wymagają sprawnego systemu wdrażania; określenia zasad i procedur oraz głównych relacji między poszczególnymi podmiotami.

Istotnym zadaniem, nad którym od lipca b.r. koncentruje się MRR są prace nad systemem wdrażania NSRO i programów operacyjnych.

1. Ustawa o zasadach prowadzenia polityki rozwoju

Ministerstwo przygotowało projekt ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju. Celem ustawy jest stworzenie ram prawnych, które usystematyzują sposób prowadzenia polityki rozwoju społeczno-gospodarczego i pozwolą na właściwe skoordynowanie przez MRR procesu realizacji tej polityki. 19 września br. projekt został skierowany do Komisji Gospodarki oraz do Komisji Samorządu Terytorialnego i Polityki Regionalnej (druk sejmowy nr 963) z zaleceniem przedstawienia sprawozdania do dnia 9 października br. 18 października Sejm RP uchwalił ustawę.

Przygotowana ustawa o zasadach prowadzenia polityki rozwoju jest pierwszą regulacją prawną kompleksowo ujmującą zagadnienia związane ze sposobem prowadzenia polityki rozwoju. Przepisy określają podmioty prowadzące tę politykę, zarówno w skali kraju, jak i w regionach, zasady ich współpracy, instrumenty realizacji oraz wskazują potencjalne źródła finansowania.

Ustawa o zasadach prowadzenia polityki rozwoju zawiera m.in.:

- definicję polityki rozwoju,
- wymienia obszary wsparcia, w jakich jest ona prowadzona,
- wskazuje organy ją prowadzące,
- określa tryb przyjmowania Strategii Rozwoju Kraju, strategii sektorowych, a także tryb ustanawiania i realizacji programów operacyjnych.

Z punktu widzenia sprawnej i elastycznej realizacji działań przewidzianych w ustawie istotne jest to, iż zakłada ona maksymalne odformalizowanie wprowadzanego systemu – wszelkie dokumenty służące realizacji ustawy mają być publikowane w szczególności na stronach internetowych odpowiedzialnych za to podmiotów, przy czym w celu zapewnienia bezpieczeństwa, odpowiedniego stopnia poinformowania, a także równego dostępu poszczególnych beneficjentów do instrumentów przewidzianych ustawą, wprowadza się w niej system gwarantujący dotarcie treści ogłaszanych dokumentów do wszystkich zainteresowanych, a także ograniczające zakres dokonywania zmian w tych dokumentach, tak by nie wywierały one negatywnego wpływu na sytuację zainteresowanych podmiotów.

Ustawa o zasadach prowadzenia polityki rozwoju powinna zacząć obowiązywać od 1 stycznia 2007 r., tak aby z początkiem roku mogła rozpocząć się realizacja wszystkich programów operacyjnych przewidzianych w perspektywie finansowej 2007-2013.

2. Prawo zamówień publicznych

W celu dalszego uproszczenia procedur udzielania zamówień publicznych Ministerstwo Rozwoju Regionalnego wraz z Urzędem Zamówień Publicznych przygotowuje projekt kolejnej nowelizacji ustawy Prawo zamówień publicznych, która będzie przewidywała m.in. podniesienie wysokości progów zamówień do maksymalnych dozwolonych prawem UE, ograniczenie stosowania instytucji protestów i odwołań oraz wprowadzenie arbitrażu zawodowego. Projekt ustawy został przyjęty 28 października br. przez Radę Ministrów.

3. Podział Polski na NTS-3

Dla celów statystycznych NTS-3, zgodnie z kryteriami Rozporządzenia nr 1059/2003 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 26 maja 2003r. okazało się niezbędne opracowanie projektu nowego podziału kraju na jednostki terytorialne. Ministerstwo koordynowało i pilotowało prace Międzyresortowego Zespołu powołanego Zarządzeniem nr 76 Prezesa Rady Ministrów z dnia 17 maja 2006 roku, który przygotował projekt podziału Polski na 66 jednostek. 30 czerwca br. projekt został przekazany do Komisji Europejskiej i Eurostatu przez stałego przedstawiciela Rzeczypospolitej Polski.

4. Raport o polityce regionalnej

Ministerstwo przygotowuje Raport o polityce regionalnej w celu pokazania zmian, jakie miały miejsce w społeczno-gospodarczym rozwoju regionów w latach 2000-2005, pod wpływem polityki regionalnej rządu. Raport ma przedstawić stan i trendy w rozwoju regionalnym Polski, politykę regionalną - uwarunkowania, programy, efekty jej realizacji do połowy 2000 roku. Wnioski z raportu mają być wykorzystane do usprawniania polityki regionalnej realizowanej przez MRR.

Istotne znaczenie dla rozwoju regionalnego w następnych latach będzie miała Strategia Rozwoju Kraju 2007-2015, która wytycza kierunki wspierania poszczególnych województw. Na jej podstawie regiony mogą identyfikować działania, które są istotne z punktu widzenia opracowania własnych strategii i realizacji polityki regionalnej.

Ze względu na fakt, że częścią środków unijnych będą bezpośrednio zarządzać władze samorządowe w ramach 16 regionalnych programów operacyjnych, ważnym dokumentem dla regionów są także Narodowe Strategiczne Ramy Odniesienia, które regulują zasady podziału środków Unii Europejskiej.

5. Wzmocnienie administracji centralnej i terenowej

Jednym z podstawowych warunków urzeczywistnienia regionalizacji i decentralizacji polityki spójności w latach 2007-2013, bardzo istotnym z punktu widzenia absorpcji środków funduszy unijnych w Polsce na poziomie regionalnym, jest budowa oraz wzmocnienie odpowiedniego, a jednocześnie trwałego potencjału administracyjnego dla zarządzania i wdrażania środków funduszy strukturalnych na poziomie województwa.

W ramach przygotowań do nowego okresu programowania Ministerstwo Rozwoju Regionalnego podejmuje działania służące wzmocnieniu zdolności administracyjnych instytucji zaangażowanych w realizację polityki spójności w latach 2007-2013. W tym celu przygotowany został projekt **Planu działań na rzecz**

zwiększenia potencjału administracyjnego jednostek zaangażowanych w realizację Programów Operacyjnych w Polsce w latach 2007-2013, który zakłada m.in. utworzenie odpowiednich struktur organizacyjnych dla realizacji programów operacyjnych; osiągnięcie odpowiedniego stanu zatrudnienia w administracji publicznej zaangażowanej w realizację NSRO, osiągnięcie odpowiedniego stopnia przygotowania struktur i pracowników administracji publicznej do wykonywania przewidzianych zadań.

W tym dokumencie Ministerstwo Rozwoju Regionalnego przewiduje także harmonogram prac nad ustanowieniem struktur instytucjonalnych dla realizacji regionalnych programów operacyjnych; wzmocnienie kadrowe jednostek zaangażowanych w obsługę funduszy strukturalnych, w tym na szczeblu regionalnym oraz działania na rzecz odpowiedniego przygotowania kadr regionalnych do wypełniania nowych zadań związanych z zarządzaniem funduszami strukturalnymi w latach 2007-2013 poprzez realizację specjalnego programu szkoleniowego skierowanego do regionów.

6. Strategia rozwoju społeczno-gospodarczego Polski Wschodniej do roku 2015

Zapewnienie sprawnego i efektywnego systemu absorpcji funduszy unijnych na poziomie regionalnym oraz przyspieszenie rozwoju regionów zgodnie z zapisami rządowego Programu „Solidarne Państwo” wymaga przygotowania **Strategii rozwoju społeczno-gospodarczego Polski Wschodniej do roku 2015**. Strategia zawierać będzie koncepcję wykorzystania krajowych środków publicznych i środków funduszy unijnych na rzecz dynamicznego rozwoju tego obszaru. Dokument posłuży lepszemu ukierunkowaniu środków publicznych przeznaczonych na wspieranie rozwoju regionalnego województw Polski Wschodniej w ramach programów operacyjnych na lata 2007-2013. Głównym instrumentem realizacji Strategii jest Program Operacyjny Rozwój Polski Wschodniej. Strategia ma przyczynić się do szybszego niwelowania opóźnień rozwojowych w stosunku do innych regionów Polski.

7. Polityka wobec miast - rewitalizacja i rozwój

Ważną rolę w świetle celów i zasad strategii lizbońskiej odgrywać będą w rozwoju regionów miasta i metropolie. MRR podjęło prace nad sformułowaniem racjonalnej polityki rządu wobec miast i zdynamizowania współpracy pomiędzy miastami i samorządem wojewódzkim. Przygotowano projekt roboczy dokumentu **Polityka wobec miast - rewitalizacja i rozwój**. Konsultacja tego dokumentu oraz dyskusja nad instrumentami rozwoju miast były przedmiotem konferencji zorganizowanej w Płocku na początku października b.r.

8. Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju

Jednym z ważniejszych zadań MRR w zakresie polityki regionalnej jest przygotowanie **Koncepcji Przestrzennego Zagospodarowania Kraju (KPZK)**, a tym samym stworzenie wytycznych planistycznych dla zagospodarowania przestrzeni całego kraju. Istotą Koncepcji jest koordynacja inwestycji i wojewódzkich (regionalnych) planów przestrzennego zagospodarowania.

Po licznych konferencjach z różnymi środowiskami nad założeniami KPZK, zasadami powołania Państwowej Rady Gospodarki Przestrzennej opracowano **Tryb i harmonogram prac nad KPZK**. Dokument został przyjęty 13 września br. przez Komitet Rady Ministrów, która na początku października zaakceptowała go w trybie obiegowym. Dążeniem jest przygotowanie Koncepcji Przestrzennego Zagospodarowania Kraju do połowy 2008 r.

9. Inne działania

Ministerstwo Rozwoju Regionalnego zidentyfikowało także obszary wymagające istotnych zmian. Wśród pilnych działań, które już zostały podjęte, znajdują się prace legislacyjne.

Do najważniejszych ustaw tworzących ramy prawne wdrażania funduszy strukturalnych UE w Polsce i są niezbędne dla sprawnego wdrażania poszczególnych programów operacyjnych należą:

- Nowelizacja ustawy o *finansach publicznych* – prowadzona przez Ministerstwo Finansów we współpracy z MRR. Projekt ustawy został przyjęty 9 października br. przez Radę Ministrów.
- Nowelizacja ustawy *Prawo zamówień publicznych* – prowadzona przez Urząd Zamówień Publicznych we współpracy z MRR. Projekt ustawy został przyjęty 24 października br. przez Radę Ministrów.
- Nowelizacja ustawy *Prawo Ochrony Środowiska* – nowelizacja ma wejść w życie do końca 2006 r. (instytucja odpowiedzialna: Ministerstwo Środowiska)
- Nowelizacja ustawy o *promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy* – nowelizacja ma wejść w życie do końca 2006 r. (instytucja odpowiedzialna: Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej przy współpracy z MRR).
- Nowelizacja ustawy o *zagospodarowaniu przestrzennym* – nowelizacja ma wejść w życie do końca 2006 r. (instytucja odpowiedzialna: Ministerstwo Budownictwa).
- Nowelizacja ustawy o *transporcie kolejowym* – nowelizacja ma wejść w życie do końca 2006 r. (instytucja odpowiedzialna: Ministerstwo Transportu).
- Zapewnienie zgodności realizowanych projektów z wymogami wspólnotowymi w obszarze ochrony środowiska, w tym ustalenie ostatecznego kształtu obszarów sieci Natura 2000 wymaga nowelizacji rozporządzenia *Prawo ochrony przyrody – Program Natura 2000*.

Konieczne jest pilne podjęcie ustaleń odnośnie kierunku dalszych prac nad systemem informatycznym SIMIK na okres 2004-2006, a także wypracowanie założeń krajowego systemu informatycznego na lata 2007-13 i zapewnienie użytkownikom krajowym dostępu do systemu elektronicznej wymiany danych z Komisją Europejską.

W celu zapewnienia pełnego wykorzystania przez Polskę środków przyznanych w ramach funduszy strukturalnych Rada Ministrów powinna wyrazić kierunkową zgodę na nadkontraktację do poziomu 5-10% alokacji przewidzianej w programach.

Do połowy listopada br. MRR określi poziom nadkontraktacji w poszczególnych działaniach i priorytetach, uwzględniając doświadczenia państw członkowskich.

W tym samym czasie MF powinno wypracować mechanizm zabezpieczający środki z budżetu państwa na pokrycie zobowiązań dla projektów, dla których w 2008 r. ewentualnie zabraknie środków z funduszy strukturalnych.

IV. WSPÓŁPRACA Z SAMORZĄDEM TERYTORIALNYM

Szczególnie ważnym zadaniem realizowanym przez Ministerstwo jest współpraca z samorządem terytorialnym. MRR konsultuje i uzgadnia wszystkie istotne dla rozwoju regionów i kraju programy i decyzje, zwłaszcza dotyczące wykorzystania środków budżetu państwa i środków przekazanych z Unii Europejskiej.

Ministerstwo Rozwoju Regionalnego jest odpowiedzialne za koordynację przygotowania i realizacji 16 Regionalnych Programów Operacyjnych (RPO). Ścisłej współpracy Ministerstwa i samorządów województw wymaga zapewnienie zgodności RPO z dokumentami rządowymi i regulacjami Komisji Europejskiej. W ramach współpracy odbywają się spotkania i konsultacje z przedstawicielami regionów, tworzone są grupy robocze do wybranych aspektów realizacji PRO. Z uwagi na zakres współpracy Ministerstwo pozostaje w bieżącym kontakcie z przedstawicielami urzędów marszałkowskich i wojewódzkich.

Ponadto Ministerstwo prowadzi ścisłą współpracę z samorządami 5 województw Polski Wschodniej, tj. lubelskiego, podkarpackiego, podlaskiego, świętokrzyskiego i warmińsko - mazurskiego uczestnicząc w przygotowaniu i realizacji polityki rozwoju Polski Wschodniej.

Przedstawiciele województw Polski Wschodniej uczestniczą w pracach Zespołu ds. przygotowania PO RPW na lata 2007-2013. Są także członkami Zespołu ds. Strategii rozwoju społeczno - gospodarczego Polski Wschodniej do 2015 r. Samorzady województw Polski Wschodniej brały również czynny udział w przygotowaniu procesu konsultacji społecznych projektu PO RPW.

V. WSPÓŁPRACA Z KOMISJĄ EUROPEJSKĄ

Stałym obowiązkiem Ministerstwa jest reprezentowanie oraz prowadzenie uzgodnień i negocjacji w Komisji Europejskiej.

Zasadniczym przedmiotem współpracy prowadzonej przez Ministerstwo Rozwoju Regionalnego z Komisją Europejską są akty prawne dotyczące nowego okresu programowania na lata 2007-2013. Dotyczy to zarówno aktów negocjowanych na poziomie unijnym, jak i dokumentów krajowych, wymagających akceptacji ze strony Komisji Europejskiej. Należą do nich:

1. Pakiet pięciu rozporządzeń unijnych dotyczących zasad funkcjonowania funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności w latach 2007-2013

W ramach współpracy z Komisją Europejską pracownicy MRR aktywnie uczestniczyli w negocjowaniu pakietu pięciu rozporządzeń unijnych dotyczących zasad wydatkowania funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności na lata 2007-2013.

Celem było stworzenie w Unii Europejskiej podstaw prawnych, w oparciu o które będą wydatkowane środki polityki spójności w latach 2007-2013.

Pakiet ten obejmuje następujące dokumenty:

- Rozporządzenie Rady (WE) nr 1083/2006 z dnia 11 lipca 2006 r. ustanawiające przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności,
- Rozporządzenie (WE) nr 1080/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 5 lipca 2006 r. w sprawie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego,
- Rozporządzenie (WE) nr 1081/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 5 lipca 2006 r. w sprawie Europejskiego Funduszu Społecznego,
- Rozporządzenie Rady (WE) nr 1084/2006 z dnia 11 lipca 2006 r. ustanawiające Fundusz Spójności,
- Rozporządzenie (WE) nr 1082/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 5 lipca 2006 r. w sprawie europejskiego ugrupowania współpracy terytorialnej.

Prace nad rozporządzeniami rozpoczęły się we wrześniu 2004 roku, a pakiet został opublikowany przez Komisję Europejską w połowie lipca 2006 r. Rozporządzenia weszły w życie następnego dnia po publikacji (z wyjątkami dotyczącymi poszczególnych przepisów).

2. Strategiczne Wytyczne Wspólnoty dla Spójności

Kolejnym istotnym dokumentem dla nowego okresu programowania funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności są Strategiczne wytyczne Wspólnoty dla spójności, które negocjowane były z państwami członkowskimi i Komisją Europejską.

W 2005 r. Komisja Europejska opublikowała Komunikat „Polityka spójności na rzecz wzrostu i zatrudnienia. Strategiczne wytyczne Wspólnoty na lata 2007-2013”, w którym zaproponowała wytyczne, a w ich ramach układ priorytetów polityki spójności na poziomie wspólnotowym na lata 2007-2013. Po konsultacjach, w których uczestniczyli przedstawiciele MRR i dalszych pracach na szczeblu roboczym KE opublikowała ostateczny projekt decyzji w sprawie SWW. Po akceptacji przez Parlament Europejski, SWW zostało przyjęte przez Radę Unii Europejskiej i opublikowane w Dzienniku Urzędowym UE w dniu 21 października 2006 r.

3. Rozporządzenie implementacyjne

Szczegółowe zasady wdrażania funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności zostały wprowadzone do unijnych przepisów wykonawczych. Pierwszy projekt rozporządzenia wykonawczego przedstawiony został przez KE w czerwcu 2005 r. i od tego toczą się prace nad ostatecznym kształtem tego rozporządzenia, przy wspólnym udziale państw członkowskich i KE. Publikacja ostatecznego tekstu rozporządzenia planowana jest na luty/marzec 2007 r.

4. Narodowe Strategiczne Ramy Odniesienia i programy operacyjne

---

Polska, jak i pozostałe państwa członkowskie UE, została zobowiązana do przygotowania na lata 2007-2013 dokumentów krajowych stanowiących podstawę do programowania interwencji funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności. Są nimi NSRO oraz programy operacyjne. Dokumenty te wymagają akceptacji ze strony KE, tak więc pierwsze robocze konsultacje MRR z KE rozpoczęły się w listopadzie 2005 r., na których omawiano przyszłość działań finansowanych w ramach EFS w nadchodzącym okresie programowania.

W lutym br. odbyło się spotkanie konsultacyjne z Komisją mające na celu przedstawienie wstępnego projektu Narodowych Strategicznych Ram Odniesienia na lata 2007-2013, a także omówienie założeń dotyczących projektów programów operacyjnych.

W październiku 2006 r. przedstawiciele Ministerstwa Rozwoju Regionalnego wzięli udział w organizowanym przez Komisję Europejską spotkaniu na temat Narodowych Strategicznych Ram Odniesienia 2007-2013. Na spotkaniu zaprezentowano projekt ww. dokumentu uwzględniający uwagi Komisji oraz wnioski wynikające z wykonanej na podstawie zaleceń KE oceny szacunkowej ex ante oraz prognozy oddziaływania na środowisko NSRO.

Oficjalne przedstawienie polskiego NSRO Komisji Europejskiej planowane jest po jego ostatecznym przyjęciu przez RM, tj. na przełomie listopada i grudnia br.

Robocze konsultacje z KE od dłuższego już czasu prowadzone są także w odniesieniu do poszczególnych programów operacyjnych.

5. Nowe inicjatywy Wspólnotowe

Współpraca MRR z Komisją Europejską dotyczy także zaproponowanych przez KE wspólnie z Grupą Europejskiego Banku Inwestycyjnego trzech nowych inicjatyw służących wzmocnieniu absorpcji środków strukturalnych EU w państwach członkowskich. Są to:

- Inicjatywa JASPERS – to wspólna inicjatywa Europejskiego Banku Inwestycyjnego, Europejskiego Banku Odbudowy i Rozwoju i Komisji Europejskiej, w ramach której eksperci z tych instytucji wspierają przygotowanie dużych projektów infrastrukturalnych (25 mln w sektorze środowiska i 50 mln euro w pozostałych sektorach). Wsparcie odbywa się na podstawie rocznych planów działań uzgadnianych pomiędzy Polską i JASPERS. W sierpniu 2006 r. przekazano przedstawicielom EBI odpowiedzialnym za JASPERS podpisany przez stronę polską plan działań na 2006 r. Następnie odbyły się spotkania z udziałem przedstawicieli JASPERS inicjujące wsparcie inicjatywy dla poszczególnych projektów i sektorów, podczas których beneficjenci prezentowali projekty i uzgadniali dalszy harmonogram prac

i uszczegóławiali zakres wsparcia ze strony JASPERS. Prace nad częścią zadań dopiero się rozpoczynają lub rozpoczną się w najbliższej przyszłości, .

- Inicjatywa JEREMIE – służąca wzmocnieniu instrumentów inżynierii finansowej ułatwiających dostęp do kapitału dla mikro oraz małych i średnich przedsiębiorstw.

W kwietniu br. odbyło się spotkanie przedstawicieli władz polskich (Ministerstwo Rozwoju Regionalnego, Ministerstwo Gospodarki, Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości) z przedstawicielami Komisji Europejskiej oraz EBI, podczas którego przedstawiono szczegóły funkcjonowania inicjatywy.

- Inicjatywa JESSICA – wspieranie zrównoważonego rozwoju na obszarach miejskich w UE. Nie zostały jeszcze zakończone uzgodnienia dotyczące sposobu implementacji inicjatywy JESSICA w Polsce.

VI. FUNDUSZE EOG I RZĄDU NORWEGII

Mechanizm Finansowy Europejskiego Obszaru Gospodarczego i Norweski Mechanizm Finansowy mają na celu realizację przedsięwzięć prorozwojowych przyczyniających się do zmniejszania różnic ekonomicznych i społecznych w obrębie Europejskiego Obszaru Gospodarczego.

W okresie 5 września - 30 listopada 2005 r. odbył się pierwszy nabór wniosków w ramach obu mechanizmów. W sumie dla wszystkich obszarów priorytetowych zatwierdzono do dofinansowania projekty na kwotę 176 mln EUR. Wśród zarekomendowanych przez stronę polską wniosków, 13 zostało złożonych w ramach partnerstw polsko-norweskich.

Obecnie trwa aktualizacja Programu Operacyjnego dla wykorzystania środków finansowych w ramach Mechanizmu Finansowego EOG i Norweskiego Mechanizmu Finansowego. Celem modyfikacji dokumentu jest jego uszczegółowienie oraz dostosowanie do zmienionych przez darczyńców zasad wdrażania Mechanizmów Finansowych. Ma to doprowadzić do efektywnego wykorzystania dostępnych środków w ramach tych Mechanizmów Finansowych oraz zacieśnienia współpracy bilateralnej pomiędzy Polską a państwami - darczyńcami.

Załącznik nr 1

Wykaz aktów prawnych Ministerstwa Rozwoju Regionalnego

Rozporządzenia Ministra Rozwoju Regionalnego opublikowane od 31.10.2005 do 30.09.2006

Lp.	Tytuł rozporządzenia
1.	Rozporządzenie Ministra Rozwoju Regionalnego z dnia 30 stycznia 2006 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie przyjęcia Uzupelnienia Sektorowego Programu Operacyjnego Rozwój Zasobów Ludzkich 2004-2006
2.	Rozporządzenie Ministra Rozwoju Regionalnego z dnia 17 lutego 2006 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie przyjęcia Uzupelnienia programu operacyjnego – Program Inicjatywy Wspólnotowej EQUAL dla Polski 2004-2006
3.	Rozporządzenie Ministra Rozwoju Regionalnego z dnia 21 czerwca 2006 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie trybu składania i wzoru wniosku o dofinansowanie realizacji projektu oraz wzoru umowy o dofinansowanie projektu w ramach Sektorowego Programu Operacyjnego Rozwój Zasobów Ludzkich 2004-2006
4.	Rozporządzenie Ministra Rozwoju Regionalnego z dnia 7 czerwca 2006 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie trybu składania i wzorów wniosków o dofinansowanie działań oraz wzoru umowy o dofinansowanie działania w ramach programu operacyjnego – Program Inicjatywy Wspólnotowej EQUAL dla Polski 2004-2006
5.	Rozporządzenie Ministra Rozwoju Regionalnego z dnia 21 czerwca 2006 r. w sprawie wzorów sprawozdań sporządzanych w ramach Sektorowego Programu Operacyjnego Rozwój Zasobów Ludzkich 2004-2006
6.	Rozporządzenie Ministra Rozwoju Regionalnego z dnia 16 sierpnia 2006 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie udzielania przez Polską Agencję Rozwoju Przedsiębiorczości pomocy finansowej w ramach Sektorowego Programu Operacyjnego Rozwój Zasobów Ludzkich 2004-2006
7.	Rozporządzenie Ministra Rozwoju Regionalnego z dnia 31 lipca 2006 r., w sprawie wzorów sprawozdań sporządzanych w ramach programu operacyjnego – Program Inicjatywy Wspólnotowej EQUAL dla Polski 2004-2006, opublikowane 23 sierpnia 2006 r.
8.	Rozporządzenie z dnia 11 kwietnia 2006 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie przyjęcia Uzupelnienia Sektorowego Programu Operacyjnego Rozwój Zasobów Ludzkich 2004-2006
9.	Rozporządzenie Ministra Rozwoju Regionalnego z dnia 21 listopada 2005 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie udzielania pomocy de minimis na promocję przedsiębiorczości
10.	Rozporządzenie Ministra Rozwoju Regionalnego z dnia 17 stycznia 2006 r. zmieniające rozporządzenie Ministra Gospodarki i Pracy w sprawie wzorów umów o dofinansowanie projektów realizowanych w ramach ZPORR 2004-2006
11.	Rozporządzenie Ministra Rozwoju Regionalnego z dnia 23 marca 2006 r. w sprawie wzorów sprawozdań sporządzanych w ramach Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego 2004-2006
12.	Rozporządzenie Ministra Rozwoju Regionalnego z dnia 24 marca 2006 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie przyjęcia Uzupelnienia Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego 2004-2006
13.	Rozporządzenie Ministra Rozwoju Regionalnego z dnia 28 września 2006 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie przyjęcia Uzupelnienia Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego 2004-2006
14.	Rozporządzenie Ministra Rozwoju Regionalnego z dnia 13 czerwca 2006 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie przyjęcia Sektorowego Programu Operacyjnego Transport na lata 2004-2006
15.	Rozporządzenie Ministra Rozwoju Regionalnego z dnia 13 czerwca 2006 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie przyjęcia Uzupelnienia Sektorowego Programu Operacyjnego Transport na lata 2004-2006
16.	Rozporządzenie Ministra Rozwoju Regionalnego z dnia 25 maja 2006 r. w sprawie trybu składania oraz wzorów dokumentów obowiązujących w ramach Sektorowego Programu Operacyjnego Transport na lata 2004-2006
17.	Rozporządzenie Ministra Rozwoju Regionalnego z dnia 14 lutego 2006 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie przyjęcia Uzupelnienia Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2004-2006
18.	Rozporządzenie Ministra Rozwoju Regionalnego z dnia 20 marca 2006 r. w sprawie wzorów sprawozdań sporządzanych w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2004-2006

19.	Rozporządzenie Ministra Rozwoju regionalnego z dnia 24 maja 2006 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie trybu składania i wzoru wniosku o dofinansowanie realizacji projektów oraz wzoru umowy o dofinansowanie projektów w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2004-2006
20.	Rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 30 grudnia 2005 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie przyjęcia Sektorowego Programu Operacyjnego Wzrost konkurencyjności przedsiębiorstw, lata 2004-2006
21.	Rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 30 grudnia 2005 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie przyjęcia Uzupełnienia Sektorowego Programu Operacyjnego Wzrost konkurencyjności przedsiębiorstw, lata 2004-2006
22.	Rozporządzenie Ministra Rozwoju Regionalnego z dnia 26 kwietnia 2006 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie przyjęcia Uzupełnienia Sektorowego Programu Operacyjnego Wzrost konkurencyjności przedsiębiorstw, lata 2004-2006
23.	Rozporządzenie Ministra Rozwoju Regionalnego z dnia 20 marca 2006 r., zmieniające rozporządzenie w sprawie trybu składania i wzorów wniosków o dofinansowanie realizacji projektu w ramach Sektorowego Programu Operacyjnego Wzrost konkurencyjności przedsiębiorstw, lata 2004-2006
24.	Rozporządzenie Ministra Rozwoju Regionalnego z dnia 20 lipca 2006 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie udzielania przez Polską Agencję Rozwoju Przedsiębiorczości pomocy finansowej w ramach Sektorowego Programu Operacyjnego - Wzrost konkurencyjności przedsiębiorstw

Rozporządzenia Ministra Rozwoju Regionalnego w przygotowaniu

L.p.	Tytuł projektowanego rozporządzenia
1.	Rozporządzenie Ministra Rozwoju Regionalnego zmieniającego rozporządzenie w sprawie przyjęcia Sektorowego Programu Operacyjnego Rozwój Zasobów Ludzkich 2004-2006
2.	Rozporządzenie Ministra Rozwoju Regionalnego zmieniającego rozporządzenie w sprawie przyjęcia Uzupełnienia Sektorowego Programu Operacyjnego Rozwój Zasobów Ludzkich 2004-2006
4.	Rozporządzenie Ministra Rozwoju Regionalnego zmieniającego rozporządzenie w sprawie przyjęcia Uzupełnienia Programu Inicjatywy Wspólnotowej EQUAL dla Polski 2004-2006
5.	Rozporządzenie Ministra Rozwoju Regionalnego uchylające rozporządzenie w sprawie wzorów sprawozdań sporządzanych w ramach Sektorowego Programu Operacyjnego Rozwój Zasobów Ludzkich 2004-2006
6.	Rozporządzenie Ministra Rozwoju Regionalnego uchylające rozporządzenie w sprawie trybu składania i wzoru wniosku o dofinansowanie realizacji projektu oraz wzoru umowy o dofinansowanie projektu w ramach Sektorowego Programu Operacyjnego Rozwój Zasobów Ludzkich 2004-2006
7.	Rozporządzenie Ministra Rozwoju Regionalnego uchylające rozporządzenie w sprawie trybu składania i wzorów wniosków o dofinansowanie działań oraz wzoru umowy o dofinansowanie działania w ramach programu operacyjnego - Program Inicjatywy Wspólnotowej EQUAL dla Polski 2004-2006
8.	Rozporządzenie Ministra Rozwoju Regionalnego uchylające rozporządzenie w sprawie wzorów sprawozdań sporządzanych w ramach programu operacyjnego - Program Inicjatywy Wspólnotowej EQUAL dla Polski 2004-2006
9.	Rozporządzenie uchylające rozporządzenie w sprawie trybu składania oraz wzorów dokumentów obowiązujących w ramach Sektorowego Programu Operacyjnego Transport na lata 2004 - 2006
10.	Rozporządzenie uchylające rozporządzenie w sprawie określenia wzorów sprawozdań z realizacji Sektorowego Programu Operacyjnego Transport 2004 - 2006
11.	Rozporządzenie Ministra Rozwoju Regionalnego zmieniające rozporządzenie w sprawie przyjęcia Sektorowego Programu Operacyjnego Transport na lata 2004-2006
12.	Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 8 października 2004r. w sprawie przyjęcia Uzupełnienia Sektorowego Programu Operacyjnego Transport na lata 2004 - 2006
13.	Rozporządzenie Ministra Rozwoju regionalnego zmieniające rozporządzenie w sprawie przyjęcia Uzupełnienia Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego 2004-2006
14.	Rozporządzenie Ministra Rozwoju Regionalnego uchylające rozporządzenie w sprawie trybu składania i wzorów wniosków o dofinansowanie realizacji projektów w ramach Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego 2004-2006
15.	Rozporządzenie Ministra Rozwoju Regionalnego uchylające rozporządzenie w sprawie wzorów umów o dofinansowanie projektów realizowanych w ramach Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego 2004-2006
16.	Rozporządzenie Ministra Rozwoju Regionalnego uchylające rozporządzenie w sprawie wzorów sprawozdań sporządzanych w ramach Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego 2004-2006

17.	Rozporządzenie Ministra Rozwoju Regionalnego z dnia 3 października 2006 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie przyjęcia Uzupełnienia Sektorowego Programu Operacyjnego Wzrost konkurencyjności przedsiębiorstw, lata 2004-2006
18.	Rozporządzenie Ministra Rozwoju Regionalnego uchylające rozporządzenie w sprawie określenia wzorów umów o dofinansowanie projektu w ramach Sektorowego Programu Operacyjnego Wzrost konkurencyjności przedsiębiorstw, lata 2004-2006
19.	Rozporządzenie Ministra Rozwoju Regionalnego uchylające rozporządzenie w sprawie wzorów sprawozdań okresowych, rocznych i końcowych z realizacji projektów, działań i programu w ramach Sektorowego Programu Operacyjnego Wzrost konkurencyjności przedsiębiorstw, lata 2004-2006
20.	Rozporządzenie Ministra Rozwoju Regionalnego uchylające rozporządzenie w sprawie trybu składania i wzorów wniosków o dofinansowanie realizacji projektu w ramach Sektorowego Programu Operacyjnego Wzrost konkurencyjności przedsiębiorstw, lata 2004-2006
21.	Rozporządzenie Ministra Rozwoju Regionalnego zmieniające rozporządzenie w sprawie przyjęcia Sektorowego Programu Operacyjnego Wzrost konkurencyjności przedsiębiorstw, lata 2004-2006
22.	Program Operacyjny Innowacyjna Gospodarka, 2007-2013
23.	Projekt rozporządzenia MRR w sprawie szczegółowych warunków i trybu udzielania dotacji państwowym instytucjom kultury przez jednostki samorządu terytorialnego
24.	Rozporządzenie w sprawie trybu, terminów i zakresu sprawozdawczości dotyczącej realizacji NPR oraz trybu i terminów rozliczeń
25.	Rozporządzenie Ministra Rozwoju Regionalnego w sprawie trybu kontroli realizacji Narodowego Planu Rozwoju
26.	Rozporządzenie Ministra Rozwoju Regionalnego zmieniającego rozporządzenie Ministra Gospodarki i Pracy w sprawie przyjęcia Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2004-2006
27.	Rozporządzenie Ministra Rozwoju Regionalnego zmieniającego rozporządzenie Ministra Gospodarki i Pracy w sprawie przyjęcia Uzupełnienia Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2004-2006
28.	Rozporządzenie Ministra Rozwoju Regionalnego uchylające rozporządzenie Ministra Gospodarki i Pracy z dnia 15 listopada 2004r. w sprawie trybu składania i wzoru wniosku o dofinansowanie projektów w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2004-2006
29.	Rozporządzenie Ministra Rozwoju Regionalnego uchylające rozporządzenia Ministra Rozwoju Regionalnego z dnia 20 marca 2006r. w sprawie wzorów sprawozdań sporządzanych w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2004-2006
30.	Rozporządzenie Ministra Rozwoju Regionalnego zmieniającego rozporządzenie Ministra Gospodarki i Pracy w sprawie przyjęcia Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2004-2006
31.	Rozporządzenie Ministra Rozwoju Regionalnego zmieniającego rozporządzenie Ministra Gospodarki i Pracy w sprawie przyjęcia Uzupełnienia Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2004-2006

Komunikaty i obwieszczenia Ministra Rozwoju Regionalnego - w przygotowaniu

L.p.	Tytuł projektowanego rozporządzenia
1.	Komunikat w sprawie wzorów sprawozdań dla beneficjentów w ramach Sektorowego Programu Operacyjnego Transport na lata 2004-2006
2.	Komunikat w sprawie wzoru wniosku o dofinansowanie realizacji projektu oraz wzoru umowy o dofinansowanie projektu w ramach Sektorowego Programu Operacyjnego Transport na lata 2004-2006
3.	Komunikat Ministra Rozwoju Regionalnego w sprawie wzorów wniosków o dofinansowanie realizacji projektu w ramach Sektorowego Programu Operacyjnego Wzrost konkurencyjności przedsiębiorstw, lata 2004-2006
4.	Komunikat Ministra Rozwoju Regionalnego w sprawie wzorów umów o dofinansowanie projektu w ramach Sektorowego Programu Operacyjnego Wzrost konkurencyjności przedsiębiorstw, lata 2004-2006
5.	Komunikat Ministra Rozwoju Regionalnego w sprawie wzorów sprawozdań dla beneficjentów w ramach Sektorowego Programu Operacyjnego Wzrost konkurencyjności przedsiębiorstw, lata 2004-2006
6.	Komunikat Ministra Rozwoju Regionalnego w sprawie wzoru wniosku o dofinansowanie realizacji projektu oraz umowy o dofinansowanie projektu w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2004-2006
7.	Komunikat Ministra Rozwoju Regionalnego w sprawie wzorów sprawozdań dla sporządzanych w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2004-2006
8.	Komunikat Ministra Rozwoju Regionalnego w sprawie wzorów wniosku o dofinansowanie realizacji projektu oraz wzoru umowy o dofinansowanie projektu w ramach Sektorowego Programu Operacyjnego Rozwój Zasobów Ludzkich 2004-2006
9.	Komunikat Ministra Rozwoju Regionalnego w sprawie wzorów sprawozdań dla beneficjentów w ramach Sektorowego Programu Operacyjnego Rozwój Zasobów Ludzkich 2004-2006

10.	Komunikat Ministra Rozwoju Regionalnego wzorów wniosków o dofinansowanie działań oraz wzoru umowy o dofinansowanie działania w ramach programu operacyjnego – Program Inicjatywy Wspólnotowej EQUAL dla Polski 2004-2006
11.	Komunikat Ministra Rozwoju Regionalnego w sprawie wzorów sprawozdań dla beneficjentów w ramach programu operacyjnego – Program Inicjatywy Wspólnotowej EQUAL dla Polski 2004-2006
12.	Komunikat Ministra Rozwoju Regionalnego w sprawie wzorów wniosków o dofinansowanie realizacji projektów w ramach Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego 2004-2006
13.	Komunikat Ministra Rozwoju Regionalnego w sprawie wzorów umów o dofinansowanie projektów realizowanych w ramach Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego 2004-2006
14.	Komunikat Ministra Rozwoju Regionalnego w sprawie wzorów sprawozdań dla beneficjentów w ramach Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego 2004-2006

Załącznik nr 2

Uproszczenia programów operacyjnych 2004 - 2006

1. Sektorowy Program Operacyjny Wzrost Konkurencyjności Przedsiębiorstw.

Wprowadzone uproszczenia:

- odstąpiono od wymogu stosowania procedury uproszczonej udzielania zamówienia w ramach SPO-WKP. Istnieje również możliwość niestosowania procedury uproszczonej w odniesieniu do wniosków o dofinansowanie złożonych przed dniem 28 kwietnia br., a także możliwość przerwania już rozpoczętej procedury uproszczonej
- zrezygnowano z wymogu przedstawiania faktury zakupu używanego środka trwałego przez sprzedającego na rzecz deklaracji wystawionej przez sprzedającego określającej pochodzenie sprzętu
- wprowadzono uproszczone wzory sprawozdań z realizacji projektów i działań oraz opracowano szczegółowe instrukcje wypełniania ww. sprawozdań
- zastąpiono sprawozdania kwartalne sprawozdaniami półrocznymi oraz wydłużono czas przewidziany na przygotowanie sprawozdań przez Instytucje Wdrażające do 30 dni i Instytucje Pośredniczące do 50 dni
- na etapie wniosku o dofinansowanie oraz sprawozdań beneficjentów zrezygnowano z obowiązku określania wskaźników oddziaływania
- odstąpiono od kontroli ex-ante płatności dokonywanych na poziomie Instytucji Zarządzającej i Instytucji Pośredniczących, co przyspieszy płatności dokonywane na rzecz Ostatecznych Odbiorców (beneficjentów)
- w niektórych działaniach przyjęto zasadę, że projekt można uznać za zrealizowany na podstawie osiągnięcia prognozowanych wskaźników produktu. Wypłata dofinansowania powinna być uzależniona od:
  - o zgodnego z umową zrealizowania projektu,
  - o osiągnięcia wskaźników produktu,
  - o zarządzania projektem, rozumianego jako prowadzenie działalności gospodarczej będącej wynikiem realizacji projektu w sposób określony w umowie lub wniosku.

Działanie 2.1 Wzrost konkurencyjności małych i średnich przedsiębiorstw poprzez doradztwo:

- skrócono schemat obiegu wniosków poprzez ograniczenie liczby instytucji włączonych w ten proces – zrezygnowano z pośrednictwa Regionalnych Instytucji Finansujących w czynnościach wdrożeniowych i kierowanie dokumentów bezpośrednio do Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości
- usprawniono zasady odwoływania się od wyników oceny wniosków Ostatecznych Odbiorców (beneficjentów) o dofinansowanie
- wprowadzono tryb obiegowego rekomendowania list rankingowych przez Komitet Sterujący, co skraca czas oczekiwania beneficjenta na przyznanie dofinansowania
- od X rundy aplikacyjnej została wprowadzona możliwość usuwania z listy wydatków kwalifikowanych wydatków nieuzasadnionych. Umożliwia to dokonywanie redukcji kosztów w złożonym wniosku przez członków Grupy Roboczej bez konieczności odrzucania wniosków w przypadku określenia przez wnioskodawcę we wniosku kosztów niekwalifikowanych jako kwalifikowanych lub przeszacowania kosztów. Propozycja wyłączenia niektórych kosztów będzie akceptowana przez potencjalnego beneficjenta jeszcze przed zakończeniem procesu oceny
- usunięto kryterium merytoryczne udziału własnego ponad minimalny wymagany udział w proc. Oznacza to zniesienie w ocenie wniosku o dofinansowanie dodatkowych punktów za większy udział kapitału własnego w kosztach realizacji projektu niż jest to wymagane w danym działaniu.

Działanie 2.3 Wzrost konkurencyjności małych i średnich przedsiębiorstw poprzez inwestycje:

- w IV rundzie aplikacyjnej została wprowadzona możliwość usuwania z listy wydatków kwalifikowanych wydatków nieuzasadnionych. Umożliwia to dokonywanie redukcji kosztów w złożonym wniosku (wyłączanie z dofinansowania lub zmniejszania dofinansowania) przez członków Grupy Roboczej bez konieczności odrzucania wniosków w przypadku określenia przez wnioskodawcę we wniosku kosztów niekwalifikowanych jako kwalifikowanych lub przeszacowania kosztów. Propozycja wyłączenia niektórych kosztów będzie akceptowana przez potencjalnego beneficjenta jeszcze przed zakończeniem procesu oceny
- zrezygnowano z obowiązkowego finansowania inwestycji ze źródeł zewnętrznych, w tym kredytem bankowym. Decyzja należy do beneficjenta.

Poddziałanie 2.2.2 Wsparcie w zakresie internacjonalizacji przedsiębiorstw:

- wprowadzono tryb obiegowego rekomendowania list rankingowych przez Komitet Sterujący, co zdecydowanie skróci czas oczekiwania Ostatecznego Odbiorcy (beneficjenta) na przyznanie dofinansowania
- usunięto kryterium merytoryczne udziału własnego ponad minimalny wymagany udział w proc. Oznacza to zniesienie w ocenie wniosku o dofinansowanie dodatkowych punktów za większy udział kapitału własnego w kosztach realizacji projektu niż jest to wymagane w danym działaniu.

Działania: 1.1, 1.2, 1.3, 1.4:

- usunięto kryterium merytoryczne udziału własnego ponad minimalny wymagany udział w proc. Oznacza to zniesienie w ocenie wniosku o dofinansowanie dodatkowych punktów za większy udział kapitału własnego w kosztach realizacji projektu niż jest to wymagane w danym działaniu.

2. Sektorowy Program Operacyjny Rozwój Zasobów Ludzkich.

Nowelizacja Uzupełnienia Sektorowego Programu Operacyjnego Rozwój Zasobów Ludzkich 2004 - 2006 z dnia 23 lutego 2006 r. wprowadziła następujące zmiany merytoryczne:

- Działanie 1.1 - rozszerzenie schematu konkursowego o projekty badawcze o charakterze lokalnym, regionalnym i krajowym,
- Działanie 1.4 - rozszerzenie grupy beneficjentów, którzy mogą skorzystać ze wsparcia (doradztwa/poradnictwa oraz warsztatów psychologicznych) poprzez umożliwienie osobom niepełnosprawnym, które nie są zarejestrowane jako bezrobotne, korzystania ze wsparcia;
- Działanie 3.1 schemat a) i d) - wprowadzenie zapisów umożliwiających finansowanie kosztów przeprowadzenia kontroli na miejscu przez Instytucję Zarządzającą i Beneficjentów Końcowych (Instytucje Wdrażające) oraz wprowadzenie typu projektu umożliwiającego finansowanie obsługi działalności Komisji Oceny Projektów,
- ujednoczenie metod badawczych poprzez powierzenie funkcji koordynatora badań ostatecznych beneficjentów Instytucji Zarządzającej SPO RZL oraz zapewnienie współpracy z ewaluatorami zewnętrznymi;
- modyfikacja zapisów w Planie finansowym w celu umożliwienia wykorzystania środków pochodzących z zaliczki na prefinansowanie projektów.

5 lipca 2006 r. weszło w życie Rozporządzenie Ministra Rozwoju Regionalnego z dnia 21 czerwca 2006 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie trybu składania i wzoru wniosku o dofinansowanie realizacji projektu oraz wzoru umowy o dofinansowanie projektu w ramach Sektorowego Programu Operacyjnego Rozwój Zasobów Ludzkich 2004-2006

- w rozporządzeniu wprowadzono zmiany usprawniające system rozliczania wydatków w ramach projektów finansowanych w SPO RZL. Ponadto wprowadzono uproszczenia w ramach procedury wprowadzania zmian przez beneficjentów do projektów, w szczególności umożliwiono podnoszenie kwoty dofinansowania za zgodą Beneficjenta Końcowego (instytucji wdrażającej).
- zapisy w rozporządzeniu umożliwiają aneksowanie zawartych już umów o dofinansowanie projektu. Każdy beneficjent może wystąpić z odpowiednim wnioskiem do Beneficjentów Końcowych (instytucji wdrażających) o aneksowanie zawartej umowy zgodnie z nowym wzorem.

Do wzorów umów wprowadzono następujące zmiany merytoryczne:

- usunięto dodatkowe wymogi związane z realizacją zamówień publicznych w związku z nowelizacją ustawy Prawo zamówień publicznych;
- pozostawiono do decyzji Beneficjenta Końcowego określanie wartości % pierwszej transzy środków na finansowanie projektu oraz określanie procentowego poziomu rozliczenia otrzymanych transz wymaganego od beneficjentów;
- harmonogram płatności nie stanowi w nowym wzorze umowy załącznika do umowy, dzięki czemu jego zmiana nie będzie powodowała konieczności aneksowania umowy;
- organizacje międzyrządowe działające na terytorium Polski na podstawie umowy międzynarodowej wyłączono spod obowiązku składania zabezpieczenia prawidłowej realizacji umowy;

- pozostawiono do decyzji Beneficjenta Końcowego określanie wartości projektu, powyżej której wymagane jest złożenie dodatkowego zabezpieczenia prawidłowej realizacji projektu;
- doprecyzowano oraz uelastyczniono obecną procedurę dokonywania zmian w umowie i wniosku o dofinansowanie projektu, w szczególności umożliwiono zwiększenie kwoty dofinansowania oraz skrócono katalog zmian wymagających wyrażenia zgody przez Beneficjenta Końcowego (instytucję wdrażającą);
- pozostawiono do decyzji partnerów zasady odpowiedzialności wobec osób trzecich za działania wynikające z realizacji umowy o dofinansowanie projektu. Ponadto do wzorów umów wprowadzono zmiany o charakterze formalno - technicznym:
- z uwagi na powtarzające się zapisy w umowie i we wniosku, z wzoru umowy usunięto zapisy odnośnie okresu realizacji projektu oraz załącznik Podział wkładu własnego - co zmniejszy konieczność aneksowania umów;
- doprecyzowano, w jakich przypadkach wymagana jest poprawa wniosku o płatność przez beneficjenta;
- zmieniono nazewnictwo zgodnie z Uzpełnieniem SPO RZL („beneficjent” na „Ostateczny Odbiorca (beneficjent)” oraz „instytucja wdrażająca” na „Beneficjent Końcowy (instytucja wdrażająca)”).

29 czerwca 2006 r. weszło w życie rozporządzenie Ministra Rozwoju Regionalnego z 21 czerwca 2006 r. w sprawie wzorów sprawozdań sporządzanych w ramach SPO RZL 2004-2006

Z wzorów sprawozdań usunięto:

- tabele, które okazały się zbędne w procesie monitorowania (osobogodziny);
- tabele monitorujące dane, które można uzyskać z systemu PEFS (np. liczba osób, w których opinii uczestnictwo w projekcie przyniosło im korzyści; udział ostatecznych beneficjentów, którzy otrzymali wsparcie w ramach Działania w ogóle osób, które zgłosiły chęć udziału w projektach w ramach Działania);
- część dotyczącą planowanego przebiegu realizacji Działania, Priorytetu i Programu w następnym okresie sprawozdawczym;
- opis planowanych działań w zakresie informacji i promocji.
- wprowadzono tabele dotyczące pomocy publicznej oraz rozszerzono tabele dotyczące liczby ostatecznych beneficjentów objętych wsparciem, co pozwoli skuteczniej monitorować przepływ osób, natężenie udzielonego wsparcia oraz przerwanie udziału w projekcie.

Uproszczenie systemu weryfikacji wniosków beneficjentów o płatność w ramach niektórych działań:

- umożliwiono weryfikację wniosków o płatność na podstawie próby dokumentów księgowych stanowiących załączniki do wniosku; każdy Beneficjent Końcowy (Instytucja Wdrażająca) może przedstawić procedurę w tym zakresie do Instytucji Zarządzającej SPO RZL;
- procedura Departamentu Wdrażania EFS i Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości w tym zakresie została zaakceptowana przez Instytucję Zarządzającą SPO RZL i jest wykorzystywana w procesie weryfikacji wniosków o płatność.

Uszczegółowiono zakres kontroli zamówień publicznych przeprowadzanych przez Instytucje Wdrażające:

- wytyczne w w/w zakresie dostępne na stronie www.efs.gov.pl

Uproszczenie systemu PEFS (Podsystemu monitorowania Europejskiego Funduszu Społecznego) w celu dostosowania do nowego okresu programowania 2007 - 2013:

- ograniczenie zakresu danych ostatecznych beneficjentów zbieranych przez system; wyeliminowanie niewykorzystwanego modułu finansowego.

3. Inicjatywa Wspólnotowa EQUAL

Przyspieszono proces płatności dla Partnerstw poprzez: skrócenie czasu weryfikacji wniosków beneficjenta o płatność. W tym celu:

- ograniczono listę dokumentów koniecznych do potwierdzenia wydatków,
- wprowadzono standardowy opis dokumentów podlegających ocenie,
- ograniczono liczbę etapów weryfikacji wniosków,
- ograniczono dokumentację kontrolowaną przez Instytucję Zarządzającą EQUAL,
- zrezygnowano z możliwości odsyłania wniosków do poprawy - niezakwalifikowane wydatki możliwe będą do rozliczenia w kolejnych wnioskach,
- wprowadzono wnioski cząstkowe, co pozwoli przyspieszyć proces poświadczania wydatków oraz skrócić proces oceny wniosku o płatność,
- wprowadzono zasadę dokonywania płatności pośrednich przez IZ EQUAL bezpośrednio po zatwierdzeniu wniosku przez Krajową Strukturę Wsparcia,

- zmniejszono próg konieczny do otrzymania płatności,
- ujednotzono i uproszczono formularze sprawozdań, jak również ich modyfikację, w związku z pierwszymi doświadczeniami wdrażania PIW EQUAL, które wskazały konieczność usprawnienia systemu efektywnego monitorowania absorpcji środków Europejskiego Funduszu Społecznego,
- zatwierdzono Procedury doboru próby i weryfikacji dokumentów załączonych do wniosków beneficjenta o płatność na podstawie próby. Projekty Partnerstw zaliczone mogą być do grup ryzyka: niskiego, średniego i wysokiego przy czym zastosowanie weryfikacji przy użyciu próby może wystąpić jedynie w przypadku projektów zaliczonych do grupy ryzyka niskiego (próba 30%) i średniego (próba 60%).

Zwiększenie liczby działań usprawniających proces komunikacji i informacji kierowanych do Partnerstw poprzez:

- rozbudowanie systemu doradztwa dla Partnerstw, w tym w szczególności doradztwa finansowego,
- stworzenie narzędzi wymiany informacji: regionalne fora dyskusyjne, interaktywny portal internetowy, targi wymiany informacji, informacja i promocja programu w mediach

Zwiększono tempo wydatkowania środków z Europejskiego Funduszu Społecznego poprzez, między innymi:

- wprowadzenie wniosków cząstkowych – zatwierdzenie wydatków jest niezależne od prognozy osiągniętego przez Partnerstwo i wynikającego z umowy o dofinansowanie Działania,
- publikację II wersji Podręcznika Kwalifikowalność wydatków w ramach programu operacyjnego – PIW EQUAL wprowadzającego ułatwienia w zakresie kwalifikowalności wydatków

Uproszczono proces kontraktowania umów o dofinansowanie Działania 3 poprzez:

- odejście od wymogu uzyskania przez wnioski do Działania 3 rekomendacji Komitetu Monitorującego EQUAL,
- rezygnację z wymogu zatwierdzania wniosków o dofinansowanie przez IZ EQUAL oraz
- uproszczenie wzoru umowy o Partnerstwie na rzecz Rozwoju dla Działania 3.

Większość z ww. działań została już wprowadzona, część wiązała się z koniecznością dokonania zmian w umowie o dofinansowanie Działania, której wzór został wprowadzony rozporządzeniem Ministra Rozwoju Regionalnego z dnia 7 czerwca 2006 r. zmieniającym rozporządzenie w sprawie trybu składania i wzorów wniosków o dofinansowanie działań oraz wzoru umowy o dofinansowanie działania w ramach programu operacyjnego – Program Inicjatywy Wspólnotowej EQUAL dla Polski 2004-2006. (Dz. U. Nr 103, poz. 707).

Trwają prace nad aktualizacją Podręcznika administracyjno – finansowego dostosowujące go do zmian legislacyjnych dotyczących PIW EQUAL. W podręczniku zostaną zebrane - publikowane do tej pory na stronach internetowych KSW - komunikaty specjalne zawierające interpretacje przepisów, wytyczne oraz bieżące zmiany systemu wdrażania Programu wynikające z nowelizowanych uregulowań prawnych.

4. Zintegrowany Program Operacyjny Rozwoju Regionalnego.

Działanie 2.2 Wyrównywanie szans edukacyjnych poprzez programy stypendialne

Uproszczenie systemu przyznawania pomocy stypendialnej uczniom:

- rezygnacja z obowiązku poświadczania przez uczniów wydatków poniesionych na cele edukacyjne fakturami lub innymi dokumentami (rachunkami, paragonami, biletami).
- przekazywanie kolejnych transz stypendium bezpośrednio do ucznia, dokonywane na podstawie zaświadczenia o jego uczestnictwie w zajęciach szkolnych. Będzie ono podpisywane przez dyrektora szkoły lub osobę przez niego upoważnioną. Możliwe będzie również składanie zbiorczego zaświadczenia dla wszystkich uczniów objętych programem stypendialnym.
- uczniowie bądź osoby podpisujące w imieniu uczniów umowy o przekazywaniu stypendium będą zobowiązane do złożenia pisemnego oświadczenia o wykorzystaniu przyznanego stypendium na cele edukacyjne - jednorazowo na cały rok szkolny oraz do przedstawienia, na koniec roku szkolnego, świadectwa ukończenia klasy lub świadectwa maturalnego. W przypadku zaniebdania obowiązku szkolnego przez ucznia, zostaje on wykluczony z projektu. Oznacza to, że pula stypendium (pomniejszona o kwotę przekazaną uczniowi przed wyłączeniem z projektu) będzie przyznawana kolejnej osobie z listy rezerwowej stypendystów.
- forma oparta o wymóg składania zaświadczeń o uczestniczeniu w zajęciach szkolnych będzie funkcjonować obok dotychczasowych sposobów przekazywania stypendiów. Beneficjenci Końcowi (Instytucje Wdrażające) będą, zatem mogli nadal wykorzystywać dotychczasowe formy.

Działania 3.4 Mikroprzedsiębiorstwa.

W sferze programowej:

- zrezygnowano z Procedury uproszczonej wydatkowania środków publicznych w ramach Działania 3.4 ZPORR, a w związku z nowelizacją ustawy-Prawo zamówień publicznych, zmieniono warunki jej stosowania przez beneficjentów.

- wprowadzono ograniczenie ilości dokumentów (załączników), obowiązkowo składanych przez Beneficjentów na etapie aplikowania o dofinansowanie.
- wprowadzono wytyczne pozwalające przedsiębiorcom na etapie aplikowania składać tylko jednego kompletu ww. dokumentów.
- przesunięto termin złożenia pozostałych dokumentów, przez beneficjentów, którzy otrzymali decyzję o dofinansowaniu projektów, na okres podpisywania umowy o dofinansowanie projektu.

W sferze rozliczeń finansowych:

- wprowadzono możliwość korygowania zbiorczych wniosków o płatność przez instytucję (Wdrażającą, Pośredniczącą, Zarządzającą) przyjmującą wniosek
- wprowadzono możliwość weryfikacji wydatków Beneficjenta w Instytucji Pośredniczącej na podstawie próby

W sferze sprawozdawczości:

- wydłużono terminy na składanie sprawozdań monitoringowych przez instytucje (Wdrażającą, Pośredniczącą, Zarządzającą).
- uproszczono system sprawozdawczości poprzez redukcję liczby sprawozdań (z kwartalnych na półroczne).

5. Fundusz Spójności.

Wprowadzone usprawnienia:

- MRR uczestniczyło w pracach legislacyjnych w zakresie zmian do ustawy Prawo ochrony środowiska w zakresie postępowania w sprawie ocen oddziaływania na środowisko; projekt zostanie wkrótce przedłożony pod obrady RM przez MŚ,
- uproszczono system sprawozdawczości oraz proces wnioskowania o płatności z Komisji Europejskiej. Zrezygnowano z miesięcznej sprawozdawczości na rzecz sprawozdawczości kwartalnej, zastąpiono dotychczasowe 3 dokumenty sprawozdawcze (tj. sprawozdania miesięczne, raporty na Komitet Monitorujący, wnioski o płatność) jednym formatem raportu
- dokonano szczegółowego przeglądu projektów pod kątem terminowości ich realizacji oraz wypełniania warunków środowiskowych, które wstrzymywały płatności dla części projektów
- w ramach bieżącego monitoringu Minister Rozwoju Regionalnego zorganizowała spotkania wyjaśniające z Beneficjentami najbardziej zagrożonych projektów, na których zostali oni zobowiązani do wprowadzenia programów naprawczych.
- w ramach zarządzania finansowego w przypadku ponad połowy (56) projektów FS dokonano modyfikacji ich założeń dotyczących daty zakończenia, planu finansowego i/lub zakresu rzeczowego. 44 propozycje modyfikacji obejmowały zmiany o charakterze finansowym. Modyfikacje te uwzględniają zwolnienie niewykorzystanej w projektach części lub całości alokacji na rok 2006, jak również wnioski o zwiększenie dofinansowania ze środków FS dla projektów wykazujących ich niedobór

Wygospodarowane w ten sposób środki przeznaczone zostaną dla projektów nowych, oczekujących na zatwierdzenie przez KE w roku 2006. Ich wartość opiewa na:

- o w sektorze środowiska – **ok. 37,86 mln €**;
- o w sektorze transportu – **ok. 240,80 mln €**.

Planowane działania naprawcze obejmują:

- przegląd ustawodawstwa z zakresu poświadczania oddziaływania na środowisko inwestycji finansowanych w ramach Funduszu Spójności i funduszy strukturalnych,
- przegląd praktyki stosowania tego ustawodawstwa celem uniknięcia braku akceptacji ze strony Komisji Europejskiej dla finansowania projektów z Funduszu Spójności i Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego.

6. Inicjatywa Wspólnotowa INTERREG.

Wprowadzone usprawnienia:

- w programach na granicy zachodniej (ze względu na brak zaliczki) uruchomiono mechanizm udzielania pożyczek na prefinansowanie – w celu zapewnienia beneficjentom szybkiej dostępności środków na realizację projektów. Obsługa udzielania pożyczek została zlecona przez Ministra Rozwoju Regionalnego Bankowi Gospodarstwa Krajowego.
- prowadzony jest bieżący (tygodniowy) i bezpośredni monitoring Urzędów Wojewódzkich (UW) w zakresie kontraktowania i wnioskowania o płatności.
- MRR wyraziło zgodę na ograniczenie kontroli na miejscu realizacji projektu wyłącznie do kontroli po złożeniu wniosku o płatność końcową rezygnując z obowiązku prowadzenia przez Instytucje Pośredniczące (UW) kontroli na miejscu powiązanych z wnioskiem o płatność pośrednią.

- w zakresie wnioskowania o płatności umożliwiono częstsze przekazywanie wniosków przez UW do MRR (zamiast kwartalnie wnioski są przyjmowane przez MRR na bieżąco) oraz przez MRR do MF – w miarę pozytywnego zakończenia procesu weryfikacji; zrezygnowano z niektórych załączników do wniosku o płatność od UW do MRR, ponadto MRR poprawia nieistotne błędy we wnioskach o płatność bez odsyłania ich do UW. Podobna możliwość dokonywania korekt (we wnioskach beneficjentów) została wprowadzona na poziomie UW poprzez odpowiednie zapisy w Podręcznikach Procedur.
- na skutek starań MRR oraz MF, Komisja Europejska (KE) wyraziła zgodę na częstsze niż kwartalne (przewidziane odpowiednimi przepisami unijnymi) składanie wniosków o refundację. Jednocześnie uzyskano zapewnienie KE częstszego przekazywania refundacji przez KE.
- z powodu wyczerpania się środków z zaliczki w programach, dla których MRR jest Instytucją Zarządzającą oraz braku możliwości uzyskania środków pożyczki z MF, MRR przyjmuje wnioski o płatność od UW, obejmujące niezrefundowane z konta programowego UW, wnioski beneficjentów o płatność.
- zrezygnowano z konieczności parafowania każdej strony wniosków zbiorczych, przekazywanych przez UW.
- MRR wprowadziło możliwość konsultowania zbiorczych wniosków o refundację od UW w drodze poczty elektronicznej – przed ich podpisaniem przez osobę upoważnioną i przesłaniem do MRR.
- do Podręczników Procedur UW wprowadzono zapisy umożliwiające, w sytuacji gdy podczas weryfikacji wniosku o płatność zaistniały wątpliwości co do kwalifikowalności niektórych wydatków, a wniosek jest poprawny pod względem formalnym i rachunkowym, poświadczanie części wydatków, w stosunku do kwalifikowalności których wątpliwości nie powstały
- uszczegółowienie instrukcji wypełniania wniosków beneficjentów o płatność oraz wniosków beneficjentów mikroprojektów o płatność
- przekazanie z rezerwy celowej budżetu państwa dodatkowych środków UW w celu zaangażowania dodatkowych osób do wsparcia procesu weryfikacji wniosków o płatność oraz sporządzania zbiorczych wniosków o refundację od UW do MRR.
- zaangażowanie Euroregionów w pomoc beneficjentom w sporządzaniu wniosków beneficjentów o płatność
- uproszczony został system sprawozdawczości poprzez wprowadzenie sprawozdań półrocznych UW, MRR w miejsce sprawozdań kwartalnych oraz modyfikację formularzy sprawozdań

W trakcie wprowadzania są następujące uproszczenia:

- modyfikacja przepływu środków w ramach pomocy technicznej
- przewidywalnie od czwartego kwartału płatności w zakresie pomocy technicznej dokonywane będą bezpośrednio z rachunku programowego na poziomie MRR do beneficjentów pomocy technicznej (zniweluje to różnice kursowe powstające podczas przekazywania środków przez rachunek programowy UW)
- zmiany w obowiązujących wzorach umów finansowych mających zastosowanie we wdrażaniu programów m.in. wzoru umowy o dofinansowanie mikroprojektu (zniesienie zabezpieczenia prawidłowej realizacji umowy) i formularzy dokumentów związanych z rozliczaniem projektów (uproszczenie formularzy wniosku o płatność beneficjenta mikroprojektu, zbiorczego wniosku o płatność euroregionu, sprawozdań monitoringowych)

7. Sektorowy Program Operacyjny Transport.

Od 1 stycznia 2006 r. funkcję Instytucji Zarządzającej (IZ) SPO Transport przejął Minister Rozwoju Regionalnego, a Minister Transportu objął funkcję Instytucji Pośredniczącej w Zarządzaniu (IPZ).

26 kwietnia 2006 r. pomiędzy Instytucją Zarządzającą (MRR) a Instytucją Pośredniczącą w Zarządzaniu (MT) zostało podpisane porozumienie określające podział zadań w ramach systemu zarządzania i kontroli SPOT. Na podstawie zawartego porozumienia do głównych zadań Instytucji Zarządzającej (MRR) należy m.in.: ogólny nadzór nad procesem programowania, przygotowania i wyboru wniosków o dofinansowanie oraz weryfikacja i przekazywanie wniosków o refundację do Instytucji Płatniczej. Do zadań Instytucji Pośredniczącej w Zarządzaniu (IPZ) należy m.in. podejmowanie decyzji o wyborze projektów oraz zawieranie umów o dofinansowanie projektów z beneficjentami i zarządzanie finansowe SPOT, w tym: obsługa rachunków bankowych, dokonywanie płatności na rzecz beneficjentów, weryfikacja wniosków o płatność, przekazywanie wniosku o refundację do Instytucji Zarządzającej. Wobec ww. zmian w zakresie podziału zadań IZ oraz IPZ zmieniono rozporządzenie w sprawie przyjęcia SPOT, rozporządzenie w sprawie przyjęcia Uzupelnienia SPOT oraz rozporządzenie w sprawie wzorów dokumentów obowiązujących w SPOT. Do współpracy zostało również włączone Ministerstwo Gospodarki Morskiej w zakresie działania 1.2. „Poprawa infrastruktury dostępu do portów morskich”.

Dodatkową zmianą wprowadzoną z inicjatywy MRR do Uzupelnienia SPOT, mającą za zadanie uproszczenie procedur, było zniesienie obowiązku zatwierdzania przez Komitet Sterujący SPOT aneksów do umów o dofinansowanie, w których został wydłużony termin realizacji projektu, lub które prowadzą do naruszenia istoty projektu. Aneksy są zatwierdzane bezpośrednio przez Instytucję Pośredniczącą.

8. Program Operacyjny Pomoc Techniczna

Wprowadzone uproszczenia:

Dwukrotnie znowelizowano rozporządzenie Ministra Gospodarki i Pracy w sprawie przyjęcia Uzupelnienia Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2004-2006, w tym:

- w ramach 1-wszej nowelizacji:
  - o ujednociono terminologię dotyczącą POPT
  - o ponownie zweryfikowano kategorie wydatków kwalifikujących się do dofinansowania w ramach Programu,
  - o rozszerzono listę potencjalnych beneficjentów POPT,
  - o wprowadzono liczne zmiany redakcyjne zwiększające przejrzystość treści Uzupelnienia
- w ramach 2-jej nowelizacji: w celu zwiększenia efektywności oraz usprawnienia wdrażania poszczególnych działań w ramach Programu dokonano realokacji pomiędzy działaniami przenosząc środki finansowe w następujący sposób:
  - o 250 000 euro z Działania 1.2 do Działania 1.1,
  - o 145 001 euro z Działania 2.3 do Działania 2.2 oraz
  - o 145 000 euro z Działania 3.2 do Działania 3.1
  - o Wprowadzono zmiany redakcyjne związane ze zmianami struktur organizacyjnych wewnątrz Ministerstwa.
  - o Wprowadzono nowe brzmienie kategorii wydatków kwalifikujących się do dofinansowania

Wydano nowe rozporządzenie Ministra Rozwoju Regionalnego z dnia 20 marca 2006 r. w sprawie wzorów sprawozdań sporządzanych w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2004-2006 (jednocześnie utraciło moc rozporządzenie Ministra Gospodarki i Pracy z dnia 29 października 2004r. w tej samej sprawie.).

W ramach powyższej nowelizacji:

- przystosowano wzory sprawozdań do znowelizowanego rozporządzenia w sprawie trybu, terminów i zakresu sprawozdawczości dotyczącej realizacji Narodowego Planu Rozwoju oraz trybu rozliczeń i nowych zaleceń Instytucji Zarządzającej Podstawami Wsparcia Wspólnoty
- uproszczono wzory sprawozdań, w tym dostosowano je do potrzeb oraz specyfiki Beneficjentów POPT
- przystosowano wzory sprawozdań do potrzeb monitoringu i kontroli Instytucji Zarządzającej POPT

Znowelizowano rozporządzenie w sprawie trybu składania i wzoru wniosku o dofinansowanie realizacji projektów oraz wzoru umowy o dofinansowanie projektów w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2004-2006.

Zmieniono wzór umowy o dofinansowanie, w którym wprowadzono następujące uproszczenia:

- doprecyzowano warunki wygaśnięcia i rozwiązania umowy,
- poszerzono możliwość modyfikacji projektu w trakcie jego realizacji przez Beneficjenta
- wprowadzono liczne zmiany redakcyjne polegające na:
  - o doprecyzowaniu treści i ujednoceniu pojęć występujących w umowie,
  - o podzieleniu niektórych przepisów na jednostki redakcyjne niższego stopnia w celu zwiększenia przejrzystości i precyzyjności treści umowy
  - o dostosowanie pojęć występujących w umowie do pojęć, którymi posługuje się ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o Narodowym Planie Rozwoju.

Obecnie przygotowwany jest projekt kolejnej nowelizacji Uzupelnienia Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2004-2006. Główne zmiany zawarte będą polegały na:

- realokacji środków pomiędzy działaniami,
- dodaniu nowych kategorii kosztów kwalifikowanych.

Załącznik nr 3

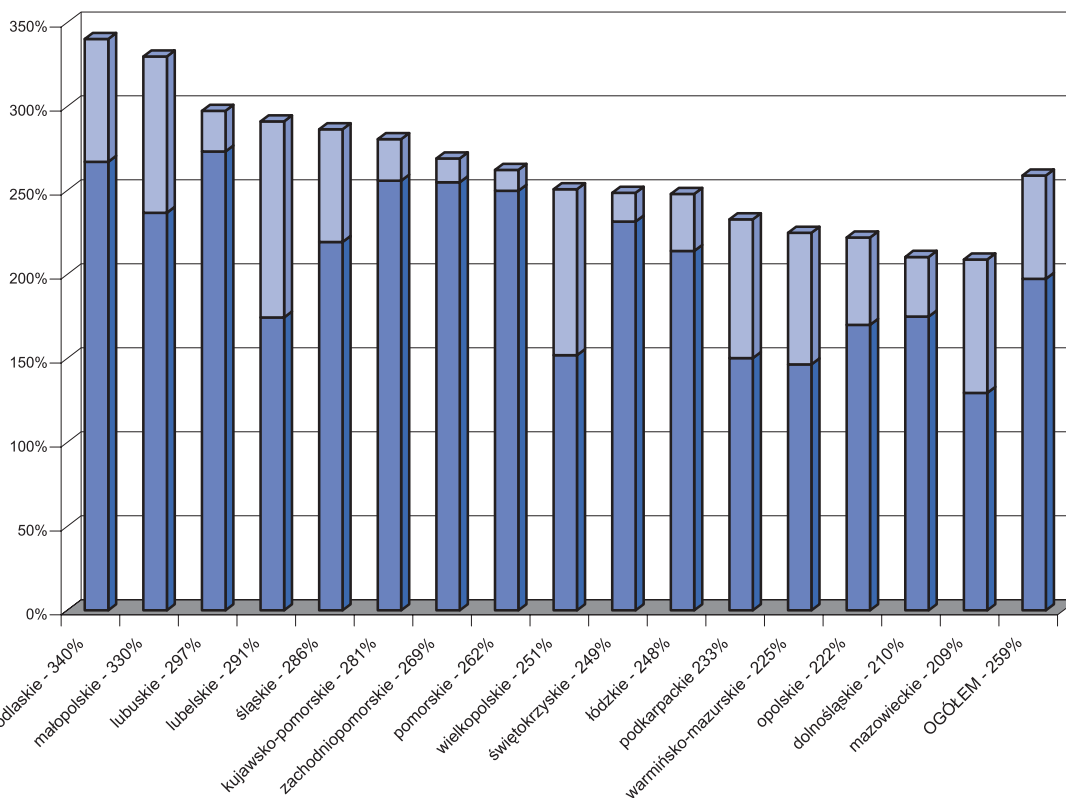
Wykorzystanie środków ZPORR, Inicjatywy Wspólnotowej INTERREG III A, Funduszu Spójności.

1. Porównanie realizacji wykorzystania środków przez regiony wg stanu na koniec października 2005 r. i września 2006 r.

1.1. Zintegrowany Program Operacyjny Rozwoju Regionalnego

ZPORR jest jedynym programem, w którego realizację jest zaangażowanych najwięcej instytucji. Poza instytucją zarządzającą, umiejscowioną w MRR, za proces wyboru wniosków odpowiadają samorzady województw oraz instytucje, którym marszałkowie województw powierzyli realizację konkretnych działań. Natomiast za kontraktowanie i podpisywanie umów odpowiadają wojewodowie lub instytucje, którym zlecono wdrażanie działań z priorytetu 2 i działania 3.4. Kilkustopniowy system rozliczania projektów spowodował dublowanie czynności przy weryfikacji wniosków o płatność.

Wykres 6. Wartość złożonych wniosków o dofinansowanie w ramach ZPORR jako procent realizacji zobowiązań na lata 2004-2006 według stanu na koniec września 2006r.

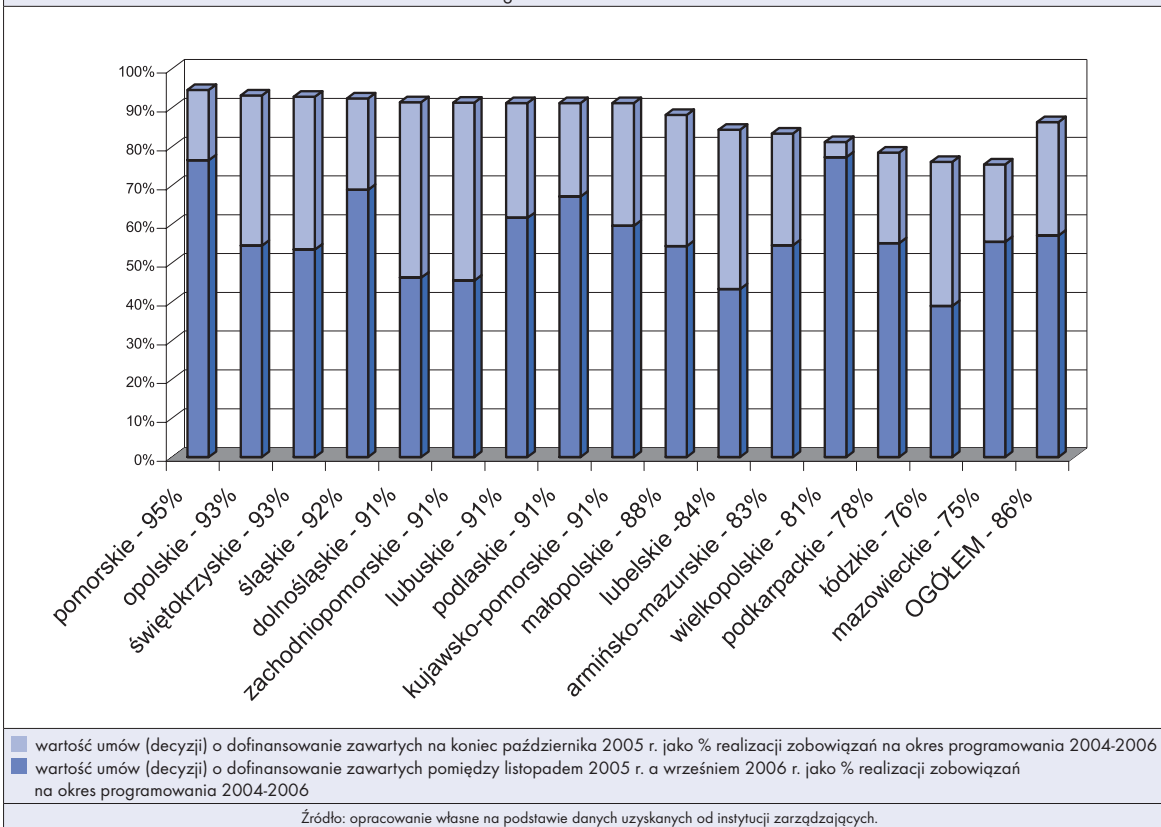
■ wartość wniosków złożonych na koniec października 2005 r. jako % realizacji zobowiązań na okres programowania 2004-2006
■ wartość złożonych wniosków pomiędzy listopadem 2005 r. a wrześniem 2006 r. jako % realizacji zobowiązań na okres programowania 2004-2006

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych uzyskanych od instytucji zarządzających.

Należy podkreślić, że pomimo podjętych działań naprawczych w ramach programu nie udało się zlikwidować różnic między województwami w poziomie stopnia kontraktacji oraz tempa wydatkowania środków.

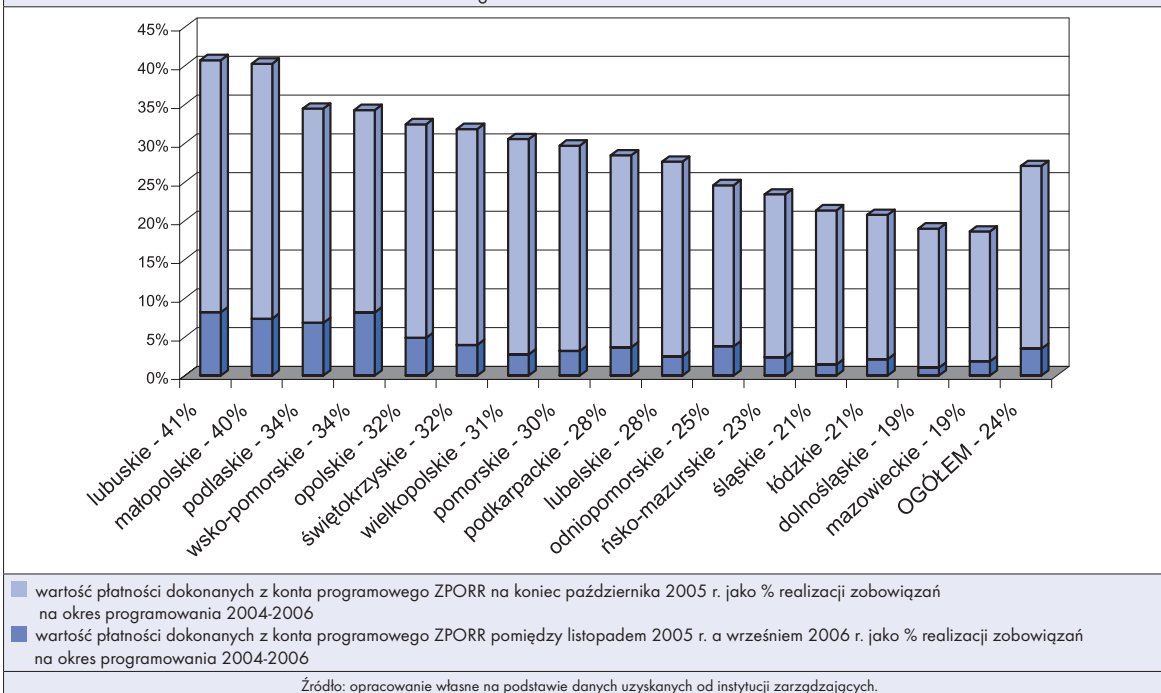
Na koniec października 2005 r. najwyższy poziom kontraktacji wykazało województwo pomorskie (77%), natomiast najniższe województwo lubelskie (43%) i łódzkie (39%). Obecnie dysproporcje między regionami nadal pozostają wysokie: w województwie pomorskim wartość podpisanych umów osiągnęła 95% alokacji dla regionu, zaś w województwie mazowieckim jest o 20 pkt. proc. niższa.

Wykres 7. Wartość podpisanych umów (wydanych decyzji) o dofinansowanie w ramach ZPORR jako procent realizacji zobowiązań na lata 2004-2006 według stanu na koniec września 2006r.

W październiku 2005 r. poziom płatności był w każdym z województw niewielki. Liderami w porównywanych okresach pozostały regiony: małopolski i lubuski, gdzie poziom dokonanych płatności wynosi odpowiednio 40% i 41% alokacji na lata 2004-2006. Nadal najmniej płatności jest realizowanych w województwach: mazowieckim (19%), dolnośląskim (19%), łódzkim (21%) i śląskim (21%).

Wykres 8. Wartość dokonanych płatności z konta programowego ZPORR jako procent realizacji zobowiązań na lata 2004-2006 według stanu na koniec września 2006r.

W celu zbadania dysproporcji w realizacji płatności w poszczególnych regionach MRR zleciło przeprowadzenie ewaluacji, na podstawie której będzie można określić konkretne przyczyny powstałych różnic przy jednakowym systemie wdrażania.

2. Inicjatywa Wspólnotowa INTERREG III A

Polska jest zaangażowana w realizację siedmiu programów w ramach Inicjatywy Wspólnotowej Interreg III A, na realizację których otrzymała 177 mln euro. Dla dwóch programów (Polska-Słowacja oraz Polska-Białoruś-Ukraina) MRR pełni rolę instytucji zarządzającej. Poza tym w realizacji programów uczestniczy 12 instytucji pośredniczących (urzędów wojewódzkich), które odpowiadają za podpisywanie umów oraz weryfikację wniosków o płatność.

Na koniec października 2005 r., przy poziomie zakontraktowania 0,7% alokacji oraz braku płatności, programy Interreg były najslabiej wdrażanymi ze wszystkich programów. W ciągu roku swej działalności MRR podjęło działania zmierzające do przyspieszenia procesu podpisywania umów oraz rozpoczęcia wypłaty środków na rzecz beneficjentów. Obecnie podpisane przez wojewodów umowy o dofinansowanie wyczerpują 71% przyznanej alokacji na lata 2004-2006. Nadal przeszkodą w prawidłowej realizacji programów jest poziom dokonanych refundacji. Pomimo zaangażowania wszystkich instytucji, płatności z kont programowych są realizowane tylko w ramach programów Polska-Słowacja, Polska-Białoruś-Ukraina oraz Polska-Czechy, których suma stanowi zaledwie 4% przyznanych środków.

W przypadku programów Polska-Słowacja oraz Polska-Białoruś-Ukraina, za realizację których Polska odpowiada przed KE, nie istnieje niebezpieczeństwo automatycznego anulowania zobowiązań na 2004 r. wynikającego ze stosowania tzw. zasady N+2. Programami, w których istnieje realne zagrożenie utraty środków są: Polska-Litwa-Obwód Kaliningradzki (Federacji Rosyjskiej) oraz Polska-Czechy.

3. Fundusz Spójności

Fundusz Spójności wspiera inwestycje infrastrukturalne w sektorze transportu i środowiska. Alokacja środków Funduszu Spójności (wraz z ISPA) dla Polski na lata 2000 - 2006 wynosi 5,6 mld euro. W ramach FS (wraz z ISPA) w latach 2000 - 2005 zatwierdzone zostały 124 projekty w tym: 34 z sektora transportu, 88 z sektora środowiska i 2 dotyczące pomocy horyzontalnej. W okresie od 31 października 2005 r. do 31 lipca br. zakończona została realizacja 4 projektów Funduszu Spójności.

Wg stanu na 31 lipca br. wartość zakontraktowanych w projektach FS środków to ok. 3,1 mld euro, co stanowi ponad 40% całkowitej wartości kosztów kwalifikowanych. Wartość środków wydatkowanych wynosi ok. 1,43 mld euro, co stanowi ponad 18% całkowitej wartości kosztów kwalifikowanych. Wartość środków otrzymanych z KE wg stanu na dzień 31 lipca br. wynosi ponad 1,17 mld euro.

W okresie od 31 października 2005 r. do 31 lipca 2006 r. kwota kosztów kwalifikowanych projektów FS wzrosła o ponad 1,6 mld euro. W tym samym okresie kwoty środków zakontraktowanych i wydatkowanych wzrosły odpowiednio o 0,66 mld euro oraz o 0,43 mld euro. Oznacza to, iż w przypadku wartości środków zakontraktowanych wzrost, jaki odnotowano tylko w okresie od 31 października 2005 r. do 31 lipca 2006 r. wyniósł aż dwie trzecie całkowitej wartości, jaką zakontraktowano od początku realizacji projektów do dnia 31 października 2005 r.

Realizacja prognoz wnioskowania do KE o środki Funduszu Spójności na rok 2006 wskazuje na lepsze wyniki sektora transportu. Wg stanu na dzień 30 września br. wartość przesłanych w roku 2006 do KE wniosków o płatności wynosi łącznie 225,6 mln euro, co stanowi ponad 30% wartości planowanej na ten rok (733,5 mln euro). W sektorze transportu wartość ta opiewa na 129,9 mln euro, co stanowi ponad 35% wartości planowanej (370,1 mln euro). W sektorze środowiska wartość ta opiewa na 95,7 mln euro, co stanowi ponad 26% wartości planowanej (363,4 mln euro).

W celu lepszego wykorzystania środków 5,6 mld EUR dostępnych dla Polski w ramach Funduszu Spójności w latach 2000-2006, z możliwością wykorzystania ich w projektach realizowanych do roku 2010, przygotowano i przesłano do Komisji Europejskiej 33 wnioski o modyfikację projektów realizowanych w ramach Funduszu Spójności.

W efekcie zaoszczędzono 107 mln EUR ze środków Funduszu Spójności, co stanowi 27% całości planowanych oszczędności (400 mln EUR) dla 8 już realizowanych projektów oraz dla projektów oczekujących na zatwierdzenie przez KE w 2006 r. (np. budowa kolejnego odcinka A1 oraz projektów środowiskowych przekazanych do KE w 2005 r.).

Wydawca: Ministerstwo Rozwoju Regionalnego
Projekt graficzny: Studio Graficzne Sławomir Ćwiek

Realizacja:
■ kwadrat sp. z o.o.
www.kwadrat.com.pl